Največji slovenski tednik v Zedinjenih državah

Izhaja vsako sredo.

NASLOV uredništva in upravništva:
1951 W. 22nd Place Chicago, Ill.

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

DELO — OFFICIAL ORGAN — IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.

Issued every Wednesday

OFFICE:
1951 W. 22nd Place Chicago, Ill.

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

No. 1. Štev. 1. Chicago, Ill., 12. januarja (January) 1916 Leto II. Volume II.

Lokalne vesti.

— Leta 1915 je bilo krščenih v naši slovenski cerkvi sv. Štefana 153 novorojencev; poročenih 74 parov, cerkveno pokopanih pa 25 oseb, od teh je bilo največ otrok.

Prvi na oklicu letos je bil ogrski Slovenec Josip Škafar, ki se je poročil tudi s svojo ožjo rojakinjo gdč. Ano Peteritz.

— Prihodnji ponedeljek, dne 17. t. m., na dan sv. Antona puščavnika, bode obhajal svoj deseti god v naši naselbini naš priljubljeni župnik cerkve sv. Štefana Rev. Anton Sojar. Tem povodom mu kličemo: Ad multos annos!

— Dne 5. t. m. je umrla na W. 22. Place v sredini naše slovenske naselbine občeznana in spoštovana rojakinja Jozefa Merlak v 50 letu svoje dobe. Bolehala je že nad leto dni. Pokojnica je bila rojena v vasi Gornja Brezovica, fara Preserje, na Kranjskem, in je prišla semkaj že pred 20 leti. Zapušča moža Frank Merlaka in 5 otrok: hčer in 4 sinove v starosti od 11 — 27 let. Rajnica je bila vseskozi dobra krščanska žena in mati. Kako je bila spoštovana in priljubljena med sorodniki, prijatelji in znanci, je pokazal njen sijajen pogreb, ki se je vršil dne 8. t. m. po slovesni sv. maši zadušnici v naši domači cerkvi. Vsi so jo spremili do groba in ji v zadnji spomin poklonili mnogo vencev in rož. Zaslužni krščanski materi in ženi je držal v cerkvi g. župnik A. Sojar ginljiv govor ter je isto spremil tudi na pokopališče.

Pokojnica je bila članica Ženskega društva katol. Borštnaric, ki so izkazale svoji pok. sestri zadnjo čast pri pogrebu v obilnem številu.

Počivaj v miru blaga žena! Večna luč naj ti sveti! Hudo prizadeti družini Merlakovi naše iskreno sožalje!

— Naprošeni smo, da priobčimo naznanilo glede raznih piknikov in veselic, katere bodo priredila tuk. slovenska katol. podporna društva in sicer: Društvo sv. Štefana št. 1 K. S. K. J. bode imelo svoj piknik letos dne 30. julija na 48. cesti v Hawthorne; dne 1. januarja 1917 pa plesno veselico v Hoerberjevi dvorani.

Društvo sv. Alojzija št. 47 K. S. K. J. bode priredilo svoj piknik dne 13. avgusta t. l. ali drugo nedeljo v avgustu in sicer v Sumittu.

Društvo sv. Jurja Katol. Borštnarjev št. 960 bode priredilo dne 4. junija t. l. izlet v Summitt Park, na Zahvalni dan, dne 30. novembra se pa vrši plesna veselica v Hoerberjevi dvorani.

— Minulo soboto zvečer se je izvršila v Lyonsu, blizu Chicaga grozna družinska tragedija na stanovanju Karol Maves-a, voznika neke pivovarne. Maves je že več let popival in ni hotel skrbeti za svojo ženo in 5 malih otrok. To je povzročalo neprestano neslogo in prepir v hiši. Minulo soboto se je Maves zopet vrnil pijan domov in se je pričel s svojo ženo Kristino pričkati vsled denarja. Konečno je šel Maves zopet iskat tolažbe v gostilno, žena je pa med tem časom s plinom zadušila sebe in 5 svojih otrok. Otroci so bili: Lillian, stara 7 let, Klara 6, Marija 4, Emilija 3 in Mildred 18 mesecev. Ko se je vrnil nevsmiljeni oče čez 6 ur domov, je našel celo svojo družino mrtvo. Žena je sedela na stolu in držala dva svoja najmlajša otročiča v naročju, ostale tri deklice so pa ležale na tleh. Policija je našla v nogavicah nesrečne matere mal listek s sledečim napisom: "Ti si mi grenil življenje, ker nisi hotel družine podpirati in nisi hotel lepo z mano ravnati!" — Nesrečnemu alkoholu vdanemu možu je sedaj zelo žal, da je šel minulo soboto z doma, — a to kesanje je — prepozno!

Novice iz slovenskih naselbin.

20letnica največjega društva K. S. K. Jednote.

Na Štefanji dan, ali dne 26. decebra m. l. je obhajalo najmočnejše društvo naše Jednote, društvo sv. Vida št. 25 v Clevelandu, Ohio, 20letni jubilej svojega obstanka. Tem povodom se je priredilo isti večer v Knavsovi dvorani banket za vse člane in članice in povabljene goste. Udeležba ta večer je bila ogromna in tudi prireditev je izpadla nad vse pričakovano. Čulo se je dosti izbornih govornikov, ki so povdarjali pomen slovesnosti, pomen podp. društev osobito zasluge, katere si je dr. sv. Vida št. 25 tekov 20 let izteklo. To društvo je izplačalo v tem času že okoli $30.000 bolniške podpore in šteje sedaj 493 članov in članic.

Dasiravno že malo pozno, kličemo tem potom prvaku krajevnih društev naše Jednote: Vivat, floreat, crescat!

Srebrni jubilej mašništva.

Dne 27. decembra 1915 je poteklo 25 let, odkar je bil v mašnika posvečen Very Rev. P. Benigen Snoj O. F. M. sedanji slovenski župnik v Greater New Yorku in predstojnik slovenskih frančiškanov v Ameriki. Naravno, da so ondotni Slovenci ta dan primerno proslavili, dasiravno je hotel velezaslužni jubilar 25letnico svojega delovanja v vinogradu Gospodovem proslaviti povsem skromno in tiho. Tozadevna slovesnost se je vršila na predvečer v dvorani cerkve sv. Družine in se je iste udeležilo več društev ter prijateljev, da mu na primeren način čestitajo. Srebrnomašnik je prejel ta večer tudi nekaj spominskih daril v znak visokega spoštovanja od strani svojih faranov.

Very Rev. P. Benignu Snoju kličemo tudi mi tem povodom: Ohrani Vas Bog še mnoga, mnoga leta!

Cerkvena kronika slovenske fare na Ely, Minn.

Iz Ely, Minn., nam prijatelj lista poroča, da je bilo ondi v minulem letu 1915 rojenih 201 otrok; umrlo je pa 22 oseb in sicer večinoma vsi naravne smrti. Ubit v rudniku ni bil lani nihče; le en rojak je umrl vsled poškodbe, ker ga je konj povozil.

Porok je bilo v ondotni slovenski cerkvi 18 tako, da znaša sedaj kupno število elyške fare 300 družin ali nekaj nad 2000 Slovencev. Toliko jih je najti v cerkvenem zapisniku. Pred 26 leti (l. 1889) je živelo na Elyu samo četvero slovenskih družin. Slovensko faro oskrbjuje ondi že več let velezaslužni Rt. Rev. Josip F. Buh. — Prvi mrlič na Eliju je bila v letošnjem prestopnem letu hčerka občeznanega trgovca Grahka. Pogreb se je vršil dne 6. t. m.

Smrtna kosa.

Dne 2. januarja t. l. so pokopali v Pueblo, Colo., rojaka Artur Birola, samca, starega 38 let, sina znanega lastnika apnenc v Zagorju ob Savi na Kranjskem. Pokojnik je živel več let v Raton, N. Mex., kjer se je bavil s prodajo zemljišč. Lansko leto v septembru se je pa preselil v Denver, Colo., kjer je koncem decembra nanagloma umrl popolnoma nepoznan med tamošnjimi rojaki. Njegovo narodnost se je dognalo še le iz poročila "Denver Post" po rojaku Walter D. Predovichu, ki je preskrbel, da so nesrečnika prepeljali in pokopali v Pueblo, Colo. R. I. P.!

Pozor čitatelji!

S prihodnjo številko pričnemo priobčevati nad vse lepo in zanimivo povest 'VAŠKI POHAJAČ,' katero je spisal znani pisatelj Podgoričan. Ta povest je sestavljena iz povsem resničnih podatkov in se je vršila l. 1862. in 1863. v Dobrepolju na Dolenjskem. Glavna oseba v tej povesti je Jerom Hlebec (Trznarjev) ali "Vaški pohajač", ki je bil dne 30. avgusta 1863 usmrčen od razsrjenih ljudij, ker je v besnosti požgal vas Korita pri Dobrepoljah.

Ta povest bode gotovo zanimala marsikaterega čitatelja, osobito pa naše dobrepoljske rojake, kojih je tukaj v Ameriki precejšnje število.

Ameriške vesti.

V prilog miru.

Dne 5. t. m. se je vršila v senatski zbornici v Washingtonu, D. C., zelo burna seja, na koji se je na dolgo in široko povdarjalo, da bi se lahko storilo kmalu konec sedanji evropski vojni, samo če bi vlada Zedinjenih držav nastopila pravo pot.

Senator Works iz Californije je pri tej priliki omenjal, da je vlada Zedinjenih držav odgovorna za številne nesrečne slučaje smrti Američanov na morju, ker še ni odločno prepovedala, da ne smejo ameriški državljani potovati na parnikih vojujočih se držav. Pri tem je navedeni senator tudi zahteval, da naj se enkrat za vselej ustavi izvoz municije in živeža iz Zedinjenih držav v vojne svrhe. Tej zahtevi je senator Lodge in njegovi tovariši odločno nasprotoval, češ, ako bi se v resnici uvedlo to prepoved bi postale Zedinjene države zaveznik Nemčije. Med več ur trajajočem debatiranjem v prilog miru, je senator Cummins konečno povdarjal, da je ameriškemu ljudstvu in raznim trgovcem več vreden ameriški dolar v sedanji svetovni vojni, nego pa mir. Konečni rezultat pri zasedanju senatske zbornice navedeni dan je bil ta, da je prišlo med raznimi senatorji do prepira. — Tako se ni torej nič umestnega ukrenilo v prilog svetovnega premirja.

Za splošno žensko volilno pravico.

Washington, D. C., 8. jan. — Danes se je prečitalo in odobrilo v senatski zbornici predlogo Suzane B. Anthony, da naj bi vlada dovolila ustavno premembo za splošno žensko volilno pravico. Pri tej priliki se je naglašalo veliko ulogo žensk v sedanji evropski vojni. Ženske sedaj nadomeščajo zunaj moške v vseh panogah; vzdržujejo industrijske dela, izdelujejo municijo, so zaposlene pri strojih v tovarnah, obvezujejo ranjence itd. vsled tega so naravnost tudi opravičene do ravnoistih pravic, ki jih imajo moški. To resolucijo je več senatorjev demokratske stranke podpisalo in pride ta zadeva v kongresu menda kmalu na glasovanje.

Veliki nemiri v East Youngstownu, O.

Youngstown, Ohio, 8. jan. — V East Youngstownu je izbruhnila sinoči splošna stavka med delavci kovinarske stroke. Pri Republic Iron & Steel Co. se je že minuli teden zahtevalo 5 in pol centno poboljšanje plače na uro. Družba je delavcem ponujala le 2 in pol centa priboljška oz. 22c na uro, s čemur pa ni bilo delavstvo zadovoljno. Včeraj so se stavkarjem pridružili še delavci Youngstown železolivarne in kositarne in Brier Hill jeklarne. Skupaj je sedaj na stavki nad 20.000 delavcev večinoma inozemcev; med temi je največ Slovanov.

Danes zarano, ali kmalu po polnoči se je zbralo kakih 6000 stavkarjev na cesti, ki so najprvo s kamenjem napadli privatne policaje Youngstown Sheet & Tube Co. Razjarjena množica je potem ulomila v nek tovorni železniški voz in si je prisvojila do 500 funtov dinamita nakar se je pričelo z opustoševanjem predmestja E. Youngstown. Najprvo so stavkarji s silo udrli v 18, ondi se nahajajočih gostiln, da se je dobilo žganje, katerega so si potem razdelili, udrli so tudi v razne trgovine in iste plenili ter zažgali. Ko je došla na lice mesta požarna bramba, so jo stavkarji zapodili nazaj; ni torej čuda, da je po stavkarjih upepeljenih nad 50 trgovskih poslopij in drugih hiš. Med policijo in stavkarji je prišlo že čez dan do hudega spopada, ali streljanja. Posledica tega streljanja so: 4 ubiti in 19 težko ranjenih. Do streljanja s smrtnimi posledicami je prišlo po noči, ko so stavkarji plenili gostilne.

Policijski načelnik mesta se je obrnil brzojavnim potom v Columbus, O., da naj se mu nemudoma odpošlje več vojaštva na pomoč, inače bodo stavkarji zažgali celo mesto.

Do prvih nemirov je prišlo že včeraj proti jutru pred tovarno med stavkarji in stavkokazi, najhujša praska se je pa pričela zvečer ob 6ih, ko je družba odslovila okoli 6000 delavcev; tedaj so razjarjeni stavkarji napadli policijo in stavkokaze in zanetili ogenj v pisarniškem poslopju železolivarne. Imena nevarno ranjenih žrtev, ki se nahajajo v bolnišnici so: Helena Toth, George Getz, George Ofas, Jakob Solick, Tom Zdozanich, George Dopigek, Dave Ingar, Josip Rittar, John Hajadukak, Jakob Zepsort in Dominik Cheditz. Skupna škoda, katero so povzročili stavkarji z pustošenjem in požigom znaša nad $1,000,000; nad 50 hiš je v razvalinah. Danes se pričakuje več oddelkov vojaštva, ki bode skušalo narediti zopet mir v mestu. Guverner je proti jutru razglasil obsedno stanje, ali preki sod nad tem mestom. Oblasti bodo nedvomno glavne sokrivce te ustaje občutno kaznovale.

K slučaju "Lusitanije".

Washington, D. C., 10. jan. — Iz Berlina prihaja semkaj poročilo, da se je nemška vlada udala zahtevam Zedinjenih držav, katere so ji stavile vsled torpediranja potniškega parnika "Lusitania". Nemški poslanik grof Bernstorf je tozadevno že obvestil državnega tajnika Lansinga, da je Nemčija zadovoljna plačati zahtevano denarno odškodnino za izgubo življenj ameriških podanikov na Lusitaniji. Nemčja zatrjuje dalje, da se ne bode več v Severnem in Sredozemskem morju napadalo potniških parnikov, brez da bi se istih prej ne ustavilo in jim dalo priliko za pravočasno rešitev potnikov.

Razstrelba smodnišnice.

Carney Point, N. J., 10. jan. — Sinoči okoli polnoči je nastala v tukajšnji Du Pontovi smodnišnici velika razstrelba. Od treh tovarniških poslopij so dve do cela porušeni. Vsled te razstrelbe je bilo na mestu ubitih 13 oseb in veliko število ranjenih.

Tukajšna tovarna za izdelovanje smodnika je največja te vrste v Zednjenih državah, kjer dela noč in dan do 18.000 mož. Smodnik in dinamit je določen za evropsko vojno.

Policija je že prišla na sled sokrivcem te razstrelbe in je aretirala neko tajno družbo nemških zarotnikov.

Terre Haute, Ind., 8. jan. — Včeraj je nastala v Du Pontovi smodnišnici v Stoy, Ill., velika razstrelba vsled preveč zakurjenih kotlov. Razstrelbo se je čulo več milj daleč. V šoli v Robinsonu, Ill., ki je oddaljena nekaj milj od one smodnišnice je nastala vsled razstrelbe velika panika med otroci; k sreči je bilo pri tem le nekaj šolarjev malo poškodovanih. Koliko oseb je bilo pa ubitih in ranjenih v smodnišnici, — še ni znano.

Velika tatvina na pošti.

V St. Paul, Min., so minuli teden udrli tatovi v ondotno staro pošto ter so odnesli za $5000 vrednosti poštnih znamk ter za približno $1,000.000 državnih carinskih kolekov. Vladna policija išče sedaj marljivo storilce, ki so pa svoj plen srečno odnesli.

Inozemske vesti.

Z zapadnega bojišča.

Berlin, Nemčija, 10. jan. — Iz glavnega vojnega stana se danes uradno poroča o velikih uspehih Nemcev na francoskem bojišču. V Champagne okraju, na severni strani mesta Maisons so si Nemci prisvojili nad 500 jardov sovražnih zakopov. Pri tem so zajeli 423 vojnih ujetnikov, 7 častnikov in zaplenili več orožja in streliva. Na iztočni strani tega mesta so Francozi nameravali odbiti naše pozicije, pa se jim ni posrečilo. Blizu Furnesa se je pojavilo nad sovražnimi postojankami več naših vojaških aeroplanov, ki so metali uspešno bombe na tla.

Nemci se pripravljajo na zopetni napad Pariza.

Curih, Švica, 10. jan. — Kakor se sklepa iz najnovejših vojnih poročil, došlih iz Berlina, so dosegli zadnji teden Nemci na francoskem bojišču lepe uspehe. Iz nepotrjenih virov se semkaj dalje poroča, da nameravajo Nemci letošnjo pomlad zopet udariti proti Parizu. Do tedaj se bode že lahko glavno nemško armado zdatno povečalo, ker se bo premestilo vojaštvo z balkanskega bojišča v ofenzivo proti Parizu. V to svrho se dela že velike priprave osobito v znani Kruppovi tovarni za topove. Nemci se nameravajo napotiti proti Parizu s še enkrat večjo armado, kakor pa zadnjič.

Število prebivalstva mesta Berlin.

Berlin, Nemčija, 10. jan. — Glasom zadnjega uradnega ljudskega štetja se je skrčilo število skupnega prebivalstva našega mesta za 257.161 oseb. Število moških se je zmanjšalo od meseca julija 1914 za 232.57. Sedaj šteje mesto Berlin samo 1,837.869 prebivalcev.

Velikodušno darilo v pomoč nesrečnim Belgijcem.

Turin, Italija, 10. jan. — Semkaj se privatno poroča, da je določil znani ameriški milijarder Andrew Carnegie $12,000.000 v podporo nesrečnih Belgijcev. Ta denar se bode izročilo vodstvu belgijskega Rdečega križa.

Angleži zapuščajo dardanelsko ožino.

London, Anglija, 10. jan. — General Sir Charles Monro je danes obvestil svojo vlado, da so angleške čete evakuirale zadnjo postojanko na polotoku Galipoli, — mesto Seddul Bahr. Zaeno se zatrjuje, da so Angleži izgubili primeroma le majhno število vojakov povodom okupacije galipolskega polotoka ob dardanelski ožini.

Zajeti Angleži v Mesopotamiji.

Berlin, Nemčija, 10. jan. — Številno angleško armado, ki je bila zbrana okoli mesta Kut-el-Amara v Mesopotamiji, so Turki popolnoma obkolili, da ne more dalje. Sodi se, da je vsled tega v pasti okoli 10.000 Angležev.

Iz Carigrada se semkaj poroča o hudih bojih, ki so se te dni vršili med Turki in Angleži ob reki Tigris. Samo pri obleganju mesta Sheik-Said so Angleži izgubili nekaj nad 3000 mož.

Z južnega bojišča.

London, Anglija, 10. jan. — Vojni poročevalec tukajšnega lista "Daily Mail" brzojavlja semkaj, da so Avstrijci zavzeli celo južno-zapadno stran hriba Lovcen v Črnigori. Sedaj se jim je odprla glavna pot proti Črni gori od Boke-Kotorske smeri. Pričakuje se, da bodo avstrijske čete imele v kratkem v rokah vse pozicije onega gorovja, kar bode zadalo črnogorski armadi hud udarec.

Iz Aten se dalje semkaj poroča, da je včeraj napadla zelo močna francoska zračna flotila mesto Sofijo, prestolico bolgarske kraljevine. Vsled uspešnega bombardiranja je prizadel sovražnik mestu veliko škode.

Sedaj se zbirajo številne nemške in avstrijske čete pred Bitoljem, odkoder nameravajo napasti mesto Solun.

Angleška bojna ladja potopljena.

London, Anglija, 10. jan. — Velika angleška bojna ladja "King Edward VIII." je zadela na morju ob mino, vsled česar se je na mestu potopila; moštvo je rešeno. Ta bojna ladja je zavzemala 16.350 ton, ter je veljala $8,000.000; zgrajena je bila šele pred nekaj leti v največji ladjedelnici na Angleškem.

Velike izgube Rusov.

London, Anglija, 10. jan. — Glasom nemškega uradnega poročila se vršijo v Besarabiji zelo hudi boji z velikim porazom Rusov. Dasiravno so imeli Rusi že vse pozicije okoli mesta Czartonjsk v svojih rokah, so jih konečno Nemci in Avstrijci pognali naprej. Skupno število mrtvecev na ruski strani znaša pri tem nad 50.000 mož. Avstrijska artilerija ima na svoji fronti nad 400 velikih topov, s katerimi uspešno obstreljuje sovražne postojanke.

Novo vojno posojilo v Italiji.

Rim, Italija, 10. jan.—Danes se je pričelo po celi Italiji s podpisovanjem tretjega vojnega posojila. Kakor se sodi, bode doseglo isto svoto $200,000.000.

Namestnik Dr. Dumbe.

Berlin, Nemčija, 10. jan. — Z Dunaja se semkaj poroča, da bode imenovan avstrijskim veleposlanikom za Zedinjene države grof Albert Apponyi, znani politični vodja ogrske napredne stranke. Ko bode cesar Franc Josip to imenovanje potrdil, se bo novoimenovani veleposlanik takoj podal na svoje službeno mesto v Washington, D. C.

Dopisi in društvene vesti.

So. Omaha, Neb., 2. jan. 1916.

Cenjeni g. urednik!

Dovolite, da Vam častitam na Vaši, nad vse zanimivi božični številki. Tako mi je bila všeč, da si ne morem kaj, da bi Vam ne izrazil svojega priznanja, in to tem bolj, ker vem, da urednik, ki se zaveda važnosti in vzvišenosti svojega poklica, ne čuje priznalne, ali bodrilne besede ravno prepogostokrat.

Ko smo se zadnjič videli, me je baš vodila pot na vzhod, — odkrivat nove svetove slovenski zgodovini v Ameriki. Kolumb je po Atlanskem morju iskal Amerike, jaz sem pa najprej v Columbusu, O., po zaprašenih knjigah in časopisih brskal za našimi nekdanjimi misijonarji. Od tam pa sem se odpeljal v Milwaukee, Wis. z istim namenom, in ne brez vspeha. Ko so mi minule kratke "počitnice", sem se po 14dnevnem delu zopet vrnil domov na zapad, obložen z vsakovrstnim materijalom za našo preteklo slavno zgodovino to stran Atlantskega oceana. Delo je bilo vsekakor trudapolno in zamudno; kljub temu se mi je pa posrečilo nabrati toliko gradiva, da bi ga človek en dan ne prebral. Če bi bil imel več časa, bi bil nabral še več snovi. Ali to upam storiti še pri kaki drugi priložnosti, da se otme pozabljivosti, kar se še da oteti. Kdaj in kje nabrani materijal vporabim, še ne vem. Kakor hitro utegnem, priredim Vam in pošljem v natisk dolgo in nad vse zanimivo predavanje, ki ga je pred 53 leti (leta 1863) imel o Indijancih škof Baraga v Cincinnati, O., pred izredno velikim številom poslušalcev.

Želeč Vam srečno novo leto, ostajam z odličnim spoštovanjem Vaš odani

J. L. Zaplotnik.

IZJAVA.

Društvo sv. Janeza Krstnika št. 60 K. S. K. J. Wenona, Ill. je na svoji seji enoglasno odobrilo in sprejelo predlogo glede uvedbe otroškega oddelka pri naši Jednoti.

Spoštovanjem in bratskim pozdravom

Za odbor:

Frank Bezoušek, tajnik.

NAZNANILO.

Društvo "Jezus, Dobri Pastir" št. 49 K. S. K. J. Pittsburgh, Pa. je izvolilo na svoji glavni letni seji sledeče uradnike za l. 1916: Mihael Markovič, predsednik; Mathias Musich, podpredsednik; Joseph L. Bahorich, I. tajnik; Geo. Weselich, II. tajnik; Joseph Radovič, blagajnik; Frank Rogina, zastopnik; nadzorniki: Geo. Prijanovič, Štefan Rogina in Josip Vidina; bolniški obiskovalec John Hajdinič; maršal Peter Kapele; Mihael Stajduhar in Stephen Mihelich zastavonoše. Marko Krotec in Stephen Lukač vratarja.

Vsi bolni člani našega društva naj se od sedaj naprej naznanijo pri sobratu John Hajdiniču na 5314 Duncan St., Pittsburgh, Pa. Denarne pošiljatve naslovite na: Joseph L. Bahorich, 5148 Dresden Alley, Pittsburgh, Pa. Redne mesečne seje se bodo v prihodnje vršile vsako **tretjo nedeljo** v mesecu v navadnih društvenih prostorih in sicer točno ob 3 uri popoldne.

Tudi naše društvo je glasovalo, da se naj upelje pri K. S. K. J. otroški oddelek, kar je svoječasno nasvetoval in predlagal glavni tajnik naše Jednote.

Srečno in uspešno novo leto želi vsem članom in članicam K. S. K. Jednote

Društvo "Jezus, Dobri Pastir", št. 49. K. S. K. J.

Pittsburgh, Pa.

Iz urada tajnice društva sv. Ane št. 120 K. S. K. J., Forest City, Pa

Na redni društveni seji meseca decembra lanskega leta si je naše društvo izvolilo sledeče uradnice za tekoče leto: Fannie Susman, predsednica; Marija Šivic, podpredsednica; Marija Spec, I. tajnica; Paulina Osolin, II. tajnica; Johana Šme, blagajničarka; Paulina Osolin, zastopnica; nadzornice: Paulina Franceschi, Marija Telban in Ana Markovič. Poslanke: Ana Telban in Marija Sever.

Na tej seji je naše društvo tudi enoglasno sprejelo predlog gl. tajnika za ustanovitev otroškega oddelka pri naši Jednoti, da naj se ta oddelek ustanovi, ako mogoče.

Pozdrav vsem članicam in članom K. S. K. J.

Mary Spec, tajnica.

Iz urada dr. Marije Čistega Spočetja št. 104, K. S. K. J., Pueblo, Colo.

Tem potom naznanjam vsem članicam gori omenjenega društva, da smo dne 15. decembra m. l. izvolile v odbor za l. 1916 sledeče uradnice: Ana Princ, predsednica; Marija Kocman, podpredsednica; Julija Krašovic, I. tajnica; Marija Radin, II. tajnica; Karolina Maver, blagajničarka; Marija Krašovic, zastopnica. Nadzorni odbor: Jozefa Mrhar, Ivana Zbačnik, Ivana Okorn; bolniška obiskovalka Jera Jeršin.

Dolžnost me veže, da se danes tem potom zahvalim vsem cenj. članicam za njih naklonjenost v preteklem letu, posebno pa še onim izven mesta, ker so vedno točno izvrševale svoje dolžnosti napram društvu, tako, da mi je bilo veselje poslovati ž njimi. Priporočam jim, da bi ostale še naprej zveste članice društva in Jednote.

Naše društvo šteje sedaj 59 članic. Hvala Bogu, dosedaj je to društvo še prav dobro napredovalo. Da pa bo vsaka članica lahko sama videla, kako društvo posluje, podajam tukaj celoleten račun za l. 1915:

A). Dohodki:

Preostanek dne 1. januarja 1915	$ 942.48
Dohodki tekom leta 1915	1330.60
Narasle obresti do junija 1915	16.49
Narasle obresti do 1. jan. 1916	12.95
Skupaj	$2302.52

B.) Izdatki.

Poslano za asesment K. S. K. J. v l. 1915	$ 964.88
Za bolniško podporo članicam v l. 1915	250.00
Najemnina od dvorane za l. 1915	24.00
Plača I. tajnici in predsednici	35.00
Povrnitev stroškov zastopnici in za razne druge potrebščine	4.75
Skupaj	$1278.63

Skupaj prejetega	$2302.52
Skupaj izdanega	$1278.63
Preostanek 1. jan. 1916.	**$1023.89**

Zdaj pa voščim vsem članicam našega društva in članstvu K. S. K. J. srečno novo leto!

Cenjene mi sosestre! Začnimo torej novo leto z novo močjo, delujmo v prid društva in Jednote. Prosim Vas še konečno, da hodite redno k sejam kar vam najbolj mogoče, ker le na ta način zamoremo pričakovati tudi v naprej lep napredek pri društvu.

K sklepu pozdravljam vse članice in člane K. S. K. J., posebno pa članice društva Mar. Č. Sp. št. 104. —

Julija Krašovic, tajnica.

Iz urada društva sv. Petra in Pavla, štev. 38. K. K. J. Kansas City, Kans.

Tem potom se naznanja, da so člani našega društva na seji dne 2. januarja enoglasno sklenili, da se naj upelje otroški oddelek pri naši Jednoti, prej ko mogoče.

Tudi naznanjam cenj. sobratom, kateri niso bili na zadnji seji, da je bila sprejeta sledeča točka: Ker bo letos, v nedeljo dne 2. julija preteklo dvajset let, odkar obstoji naše društvo, in ker je dosedanja naša društvena zastava, dasi je bila prej lepa in krasna, tekom dolgih dvajset let močno razpala, je društvo sklenilo, da se bo preskrbela do dneva dvajsetletnice nova zastava in v to svrho mora vsak sobrat do tega časa plačati po **en** dolar, da ne bo preveč vzeto iz društvene blagajne. In tudi mislim, da ni v našem društvu sobrata, kateri ne bi hotel žrtvovati enega dolarja za novo zastavo.

Ti pa stara zastava! Dočakala si konec svojega delovanja. Stirnajst sobratov si spremila tekom dolgih dvajset let k zadnjemu počitku. Klicala si jim ob razstanku: Spavajte sladko, spavajte v daljnem, tujem kraju! — Mir in pokoj Vašim dušam! — V časti te bomo še imeli. Stala boš poleg nove društvene zastave, dokler te zob časa povsem ne konča.

Pozdrav vsem našim sobratom in vsemu članstvu K. S. K. J.

Peter Majerle, tajnik.

Joliet, Ill.

Cenjeni g. urednik!

Prosim za nekoliko prostora v cenj. nam listu da spregovorim par besed o igri "Naša kri", ki jo je te dni uprizorilo tuk. Izobraževalno in podporno društvo "Triglav". Sodbo o igri pustim drugim.—

Kljub slabemu vremenu je bila dvorana obakrat do zadnjega kotička polna. Zatorej se na tem mestu cenj. občinstvu, oz. vdeležnikom v imenu društva lepo zahvaljujem.

Zahvaljujem se tudi za njih trud pri igri cenj. gospodičnam: E. Sekola, K. Rogina, A. Piškur, M. Sekola, K. Lukanič in Rozi Rogina. Hvala tudi Mrs. Kuhar in Mrs. Sekola za izvrsten prigrizek. Nadalje se zahvalim Mr. Frank Mravlju iz Cicero, Ill., za preskrbo obleke za igro, kajti obleka je bila res lepa.

Pri tej igri nam je gdč. Rozi Rogina deklamirala sledečo lepo pesem, katero je našemu društvu poklonil Rev. Anton Berk iz Clevelanda, Ohio, za kar mu izrekam tem potom v imenu celega društva najtoplejšo zahvalo. Pesem se glasi:

"Triglav—naplan!"

O Triglav, ponosni orjak,
na te se ozira Gorenjska,
Notranjska in bela Dolenjska,
pozna Slovenec te vsak.

Pri vznožju prepeva ratar,
ko spravlja pšenico si zlato;
na Triglava solnčnato trato
drobnico poganja ovčar.

V mlado-slovenski Joliet
dospela že tvoja je slava;
saj društvo imena "Triglava"
tu [illegible]e in cvete več let.

M[illegible] in mladičev kor,
soproge in vrle mladenke,
ki vse so zavedne Slovenke,
to "Triglava" častni je zbor.

Zabava in v sili pomoč,
pouk in napredek pošteni,
to društva je cilj zaželjeni,
to društva program je in moč.

In četa ta raste krepko,
in zbira Gorenjce, Dolenjce,
in kliče vse dobre Slovence:
Le "Triglav" naj geslo vam bo!

Spomin domovine predrag:
besedo slovensko in vero
let braniti čemo stotere,
član "Triglava" zvest ji bo vsak!

Pogumno navzgor in naprej,
"Triglava" junaki vi mladi,
po orlovi poti in v nadi,
da prav ste zadeli vselej!

Na delo za blagor, naplan,
učite nam narod, vzgojujte,
in s "Triglavom" hrabro
zmagujte,
da jasni zasije nam dan!

Z uprizoritvijo gorinavedene dramatične igre je društvo "Triglav" doseglo zopet lep uspeh.

Dne 4. marca t. l. se pa zopet vidimo v Sternovi dvorani na plesni veselici tega društva, potem pa priredi naše društvo zopet zanimivo gledališko igro 'Repoštev', ali katero drugo, tako, da bo vedno kaj zabave pri društvu in med njegovimi prijatelji.

S pozdravom! Za društvo "Triglav":

Martin Rakar.

Našim čitateljem, dopisnikom in sotrudnikom!

Danes je ravno 53krat, odkar imate to stran lista pred očmi. Ob pričetku II. letnika smo in vsled tega je potreba uredniku omeniti par besed, katere ima že dolgo časa pri srcu. Nekaj skromnih vrstic povodom prve letnice našega lista je priobčenih tudi na 4 strani današnje številke. Ta članek naj pa velja osobito onim, ki spadajo v vrsto naših dopisnikov in sotrudnikov.

Ako pogledamo nazaj in prerešetamo še enkrat vse dopise in poročila, priobčena na tej strani, moramo povdarjati, da nismo bili minulo, ali prvo leto nič kaj na uspešni stopinji v tej zadevi. Zanimivih in lepih dopisov ali razprav je žal skoro vedno manjkalo. Kdo je bil temu kriv? Nihče ne sme misliti, da je bila to krivda urednika. Ne. — Saj se vendar ne sme pričakovati, da bi naj urednik koval tudi dopise, in delal zanimive novice iz raznih oddaljenih naselbin. — Nikakor ni dovolj za list samo gradivo, ki pride izpod uredniškega peresa na raznih straneh. — List naj bi bil kakor večni potnik, goreč pridigar in glasnik, za kojega napredek bi naj delovali tudi čitatelji; da bi postal vedno boljši, vedno bolj zanimiv, bolj obširen in priljubljen. Osobito še kot tednik naj bi redno prinašal na tem mestu vesti, tikajoče se nas vseh, ali cele družine naše K. S. K. J., da bi vedno vedeli, kako se godi rojakom in našim članom po raznih slovenskih naselbinah.

Prav je, da se piše na tem mestu dosti o društvenih razmerah; — saj je vendar list glasilo naše velike podporne organizacije. —

Kakor že povedano, manjka nam danes še nekaj, kar bi čitatelje posebno zanimalo, in jih bodrilo. Mi mislimo pri tem na to, kar imajo tudi razni drugi angleški listi, to so razne razprave, debate in vprašanja med čitatelji.

V tej številki otvarjamo torej danes na tretji strani prvikrat poseben predal, ali poseben prostor, ki naj služi za razne razprave, debate in vprašanja v krogu naših čitateljev. Upamo, da se bodo tega vsi cenj. dopisniki in sotrudniki marljivo posluževali in da bomo imeli za prihodnjo številko nekaj novega na 3. strani.

Da pa pojasnemo, kako naj se vsakdo ravna v tem oziru, naj bodè povedano, da so kratke, jedrnate in lahko umevne razprave in debate najbolj dobrodošle. Debat o veri in politiki ne bomo priobčevali. Tudi bomo skušali dajati na razna vprašanja od strani čitateljev primerna pojasnila in odgovore. Če bomo kedaj v zadregi, obrnili se bomo na ves krog čitateljev, saj jih je nad 12,300.

Za danes najdete na tretji strani tri javna vprašanja v blagohotno debatiranje. Vsako točko, ali odgovor naj se reši na posebnem listu papirja. Za najboljše odgovore bomo skušali dati kako primerno nagrado.

Čitatelji, dopisniki in sotrudniki! — Torej na noge!

Uredništvo.

Podpirajte vedno domača podjetja — in ne polnite žepov tujih trgovcev!

Iz "osvobojenih" krajev.

Italijani so zasedli obmejno tirolsko vasico Alo, ki so jo bili prostovoljno zapustili Avstrijci. Kdorkoli se je kdaj vozil preko Brennerja v Italijo, pozna te dolgočasno carinsko mestece. No, danes je italijansko. Tedaj: 'Evviva, evviva la citta gloriosa di Ala — evviva!'

Giuseppina, po poklicu perica v Ali, kliče ravnotako. In zakaj tudi ne? Končno to ne stane denarja. In potem: — tudi ona mora biti hvaležna za . . . kako so že pisali zadnja leta listi, ki so prihajali izza meje? — aha, za "blagre višje italijanske kulture".

Ne more namreč biti nikakega dvoma, da bodo ti blagri dospeli tudi v Alo. Saj je še včeraj govoril o tem na trgu italijanski polkovnik.

Naenkrat jo prevzame misel — Giuseppina je bila namreč kritična glava — "blagri"? Kakšni blagri bi to mogli biti?

Tu pride mimo občinski pisar Gioppino. Hm, ta bo to gotovo vedel. "Gioppino, hej, Gioppino, kaj je prav za prav s temi blagri?"

"S kakšnimi blagri?"

"I, z blagri . . . kako so že pisali? . . . aha, sedaj vem: — z blagri višje italijanske kulture?"

"Hm, hm — natančno bi niti jaz ne vedel povedati, Giuseppina, toda na vsak način mora biti nekaj posebnega. Ali morda veš, Giuseppina, da smo sedaj osvobojeni?"

"Da, da, to je tudi kolonel govoril včeraj na trgu. Toda kaj pa je to prav za prav: osvobodeni, povej mi Gioppino!"

"I, osvobodeni se pravi osvobodeni, in blagri . . . veš, Giuseppina, sedaj-le nimam veliko časa, ker moram h kolonelu."

"In jaz moram h Kurinu."

Francesco Kurina je bil kramar. Ta je vedno vse vedel. Tudi v politiki je bil znajden kakor nihče ter je zadnja leta neprestano pripovedoval o priključenju Trentina materni deželi..

"Dobro jutro signor Curina," ga pozdravi Giuseppina ob prihodu v branjarijo.

"Evviva l'Italia!"

"Prosim vas — —"

"Evviva l'Italia, Giuseppina!"

"Dobro, dobro, tedaj: Evviva l'Italia — toda potrebovala bi zopet malo one kave, katero . . ."

"Da, da. Giuseppina, sedaj živimo v velikem času . . . pomisli samo, Giuseppina, končno smo vendar osvobojeni!"

"Od česa, signor Curina, od česa?"

"Pa zaboga, kaj ne veš? Od česa drugega pa bi mogli biti osvobojeni nego od zanikarnega avstrijskega nazadnjaštva?"

"A tako!'

"Sedaj se bodo vsuli blagri od vseh strani."

"Kakšni blagri, signor Curina?"

"I, blagri višje italijanske kulture, Giuseppina, kaj ne veš?"

"A tako, tako! . . . Sedaj pa mi dajte, signor Curina, 100 gramov tiste kave . . . veste, ki jo vedno jemljem."

"Stane dvanajst soldov."

"A prej sem jo vedno dobivala za osem soldov, signor Curina!"

"Žal mi je, Giuseppina. Carina je v Italiji znatno višja nego v Avstriji, in ker smo sedaj prišli pod Italijo — —"

"Potem bi potrebovala še pol kilograma sladkorja."

"Osemnajst soldov."

"Gotovo se šalite, signor Curina. Za pol kilokrama sladkorja sem vedno plačala največ sedem soldov."

"Pa kaj ne veš, Giuseppina, da je italijanski davek na sladkor . . ."

"Potem prosim še pol kilograma soli."

"Morske ali kamene?"

"Menda ne bom jemala odvratne morske soli —"

"Kamena sol stane deset soldov kilogram."

"To ni mogoče, saj sem jo doslej dobivala za dva — —"

"Da, tako je bilo, dokler smo bili pod Avstrijo Giuseppina, toda italijanski davek na sol — —"

"Evviva l'Italia!"

"Giuseppina, meni se zdi, da se ti posmehuješ —"

"Bog varuj, signor Curina, ravno nasprotno . . . sedaj sem popolnoma osvobojena — —"

"No, torej vidiš, Giuseppina, sedaj veš tudi ti, da si osvobojena."

"Da, osvobojena mojih soldov, signor Curina. No, povejte mi resno, signor Curina, ali bo v Italiji vse dražje?"

"Ne, ne bo — glej, ravno mi pride na misel, Giuseppina, da je gospod kolonel vprašal za dobro perico, pa sem tebe priporočil."

"To je lepo od vas signor Curina, lepa vam hvala!"

"Vendar ti takoj povem, da se v Italiji ne plača tako za pranje kakor v Avstriji; dajal ti bo samo polovico tega, kar ti je plačeval avstrijski polkovnik za pranje."

STUD DO JEDIL.

V LEKARNAH

CENA $1.00

Kaj je vzrok izgube slasti do jedil? Večkrat se pripeti, da na naenkrat zgubimo slast do jedi in da se nam celo studi. Zdi se kot bi narava sama zahtevala, da zmanjšamo jemanje jedil, ker jih ne moramo prebaviti. Oslabšani prebavni živci ne morejo več prebavljati kot navadno in zato se upreje vzeti več. To znači, da potrebujejo pomoči, da zopet pričnejo svoje delovanje brez utrujenosti. Mi priporočamo

Trinerjevo Ameriško Prebavno Grenko Vino

Ta veleznana zmes bode najprvo izčistila notranje prebavne dele, jih ojačila in dala jim dovolj moči. Zguba slasti in stud do jedil se bode polagoma zgubil in vi boste zopet imeli

SLAST DO JEDI,
OJAČEN ŽIVOT IN
MOČ ZA MISLITI.

Kakor hitro pripomočki za veselo življenje primanjkujejo, morali bi rabiti Trinerjevo ameriško prebavno grenko vino in spoznali boste začudeni, da je zelo koristno. Rabite ga tudi proti:

NEREDNOSTI PO JEDI,
ZAPRTJU,
KISLO ALI GRENKO KOLCANJE,
RIGANJE,
PLIN — UJED.

Lahko ste gotovi, da Trinerjevo Ameriško prebavno grenko vino vam bode dalo pomoč.

Vsaka družina morala bi vedno imeti dobro zdravilo proti kašlju pri rokah. Morali bi najraje imeti **Triner's Cough Sedative**, katero ne vsebuje strupenih snovi, kot morfin in kloroform. Rabite proti kašlju, bronkitam, zagrljenju, bolečinam v grlu i t. d. Cena 25c in 50c. Po pošti 35c in 60c.

Jos. Triner

Izdelovatelj

1333-39 S. ASHLAND AVENUE **CHICAGO, ILLINOIS**

RAZPRAVE, DEBATE IN VPRAŠANJA ZA NAŠE ČITATELJE.

1.) Kako daleč sega nazaj izseljevanje Slovencev v Ameriko?
2.) Kdo je bil, ali kdo je najbolj zaslužen in ugleden ameriški Slovenec?
3.) Katero domovino moramo bolj ljubiti, — našo STARO, ali našo NOVO domovino?

Opomba uredništva: Čitajte navodilo, ali tozadevni članek na drugi strani tega lista!

Marija na Krasu.

(Iz knjige "Krieg im Stein". Erlebtes, Gesehenes, Gehoertes aus dem Kampfgebiet des Karstes von Ernst Dessey. Leykam, Graz.)

Na kamenitem polju Rožendola stoji Mati božja. Nežno drži svojega sinka in gleda predse; gleda onim nasproti, ki prihajajo k njej z bolestjo v srcu. Ko pridejo pred njo ter dvignejo k njej svoje oči, tedaj jim pogleda do dna srca in jih potolaži s zagotovilom svoje dobrotne pomoči: "Tudi tebi pomagam, tudi tebi . . ."

Že dolga leta je stala samotna na polju v žgočem solncu, tam, kjer se dviga nizek griček. Njen pajčolan je bil nekoč bel, njeno oblačilo modro, njen obraz pa zlatookrožolt, kakor obrazi kraških žena, ki se v solncu rode in v solncu umirajo. Vsak večer so bile prihajale žene in se izročale Mariji. Iskale so njenega pogleda in ga našle.

Sedaj je stal na straži poleg nje vojak, majhen fant z ostrimi očmi. Korakal je s puško na rami gor in dol. Ivan. Iz čistega zraka je prihajal daljen zamolkel glas. Kakor iz globokega jeznega grla. Časih je prišel bliže. Neko noč je nekaj udarilo v tla. Zjutraj je videl Ivan rdečežolto golo rano zemlje — — Toda vojak se ni bal. Stal je pri Mariji na Krasu.

Ali ga ni poklicala? Semkaj?

Pred letom je bil s svojim polkom odšel v svet. Iz Trsta na Ogrsko, potem na Srbsko pa na Poljsko. Svet je sestajal iz črnih močvirnih gozdov, iz rjavih njiv in cest s težkim, globokim blatom. On pa je molil k Mariji, na Ogrskem, Srbskem in Poljskem. Klical je iz tujine: "Daj mi priti domov. Pridi pome, Marija, pridi! . . ."

In Marija ga je slišala, Marija na Krasu, se smehljala in mu izpolnila željo.

Ivanov polk je dobil povelje in se vozil cele dneve in noči. Nenadoma so se pokazale na zelenih gričih samotne bele cerkve, zrak je postal nežnejši, prikazalo se je kamenje, svet je postal siv in lep, polk je prišel v domačijo. Stal je gori pod milim nebom, na planoti.

Ivan bi jo bil spoznal z zaprtimi očmi. Na zvoku zraka, na vonju vaškega dima, na toploti bližnjega solnca. Kaj ni prišla ponj Marija in ga privedla nazaj?

Sedaj je stal tu in stražil domačijo. Včasih je menil, da straži Marijo samo. In s tovariši je zlagal kamenje, da je zrasel majhen zid, čez so položili veje in skrili Mater božjo. Ko je bil prost, je zlezel dol v tabor in si vzel barv. Ni mogel gledati, da je bil prej beli plašč siv in umazan, da je modrina oblačila odpadla. In poslikal je plašč in oblačilo, da sta se sveže svetila, belo in modro. Moral se ji je zahvaliti.

Vsak drugi dan je stal na straži in gledal preko solnčne pustinje. Ni se čutil zapuščenega. Vedno je bila z njim, Marija. Že tedaj, ko je nosil še deške hlačice in nihče ni vedel, kaj bi z njim. Župan ga je nekega dne prijel za roko in peljal v risarsko šolo v Trst. Ali mu ni tega vdihnila Marija? Kajti risati, to je Ivan vedno želel. Komaj si upal povedati. In sedaj je bil sam učitelj na tej risarski šoli, v Trstu. Ničesar drugega si ni želel. Ali ni Marija vedela za to in mu naklonila?

Nikogar ni imel, ki bi ga bil mogel prositi. Mati? Kdo je bila njegova mati? Če je zrl tako preko širne pustinje, se mu je zdelo, kakor bi bilo to njegovo življenje: kamenito in samotno, toda v varni bližini Marije.

Njegova mati je bila črnolasa in žoltopolta, hodila je s košaro na glavi. Kje je bila sedaj . . .? O kakem očetu ni župan nikoli ničesar povedal.

— — — — — — —

Časih je prihajal globoki srd iz nevidnega grla bliže. Ob sinjem dnevu se je iz nevidnega izvilo nekaj težkega in čofilo lomeč se v tla. Zrak je zakričal. Kamenje se je razletelo ko trda moka. Ljudje so vedeli, vse je odvisno od njih. Stotnik jim je povedal. Nobeden ni šel nazaj. Sklonili so obraze, poljubili kamenje.

Nekega dne so nesli Ivana v Rožnidol. Štirje vojaki so ga nesli. Ustavili so se pred kmečko hišo, pred katero je bila utica iz vinske trte, na strehi pa je plapolala bela zastava s škrlatnordečim križem.

Ko se je prebudil, je bilo hladno krog njega in temno.

Šepetajoč glas ga je vprašal: "Ali vas kje boli? Noga? Roka?" Zadnje, kar je Ivan videl, je bila trda kamena moka, ki je sikala v zraku. Potem — — — Molčal je.

"Zakaj je tako temno?" je vprašal. "Zakaj je tako temno . . .?"

"No . . . tudi oči smo vam zavezali. Vaše oči morajo počivati. To je samo iz previdnosti, veste. Iz previdnosti, je rekel gospod zdravnik."

Nekega dne je vprašal drug, moški glas: "Torej, kako je, Ivan?" Polkovni zdravnik.

"Gospod doktor . . . gospod doktor!"

"No?"

"Prosim pokorno, gospod doktor —?"

"Kaj pa moj dragi?"

"Povejte mi, toda tako, kakor bi sami sebi — — saj vendar ne bom oslepel?"

Roka se je sklonila na njegovo čelo. "Toda, Ivan. Kje! Kam pa mislite! Slep! Oči moramo samo varovati! V par tednih, potem — no da, saj boste — —"

"— videli?"

Zdravnik je odšel. Ivan ga je slišal govoriti s sestro. Čutil ni nobene bolečine ne v roki, ne v nogi. Vse to je bilo trdo in trdno na telesu. Toda nekaj drugega je prišlo in ga mučilo ko bolečina, prišlo vedno znova, in če je zdravnik s svojimi besedami pregnal, se je vedno znova priplazilo do njega: Saj vendar ne bom oslepel — —? Tako je vpraševalo. In on je vprašal Marijo. "O Marija, saj vendar ne bom oslepel . . .?" Tako je molil v temo: "Ne dopusti, da bi oslepil . . ."

In Marija je bila z njim. Prišla je iz svoje koče. Splavala je po griču navzdol. Čutil je dobre, nežne prste — — iz zlate soparice je prišla, s srebrnobelim plaščem, z bleščeče modrim oblačilom ter mu zrla v oči milostno in nežno, kakor je gledala vsikdar. Pogledal je Marijo — in svitli oblaki so se razdelili in Marija ga je peljala po lahnih stezah preko oblačnih gora — — imela je dete na desni roki in z levico je oklepala njega — — — in spodaj so ležala sinja morja, rdeča jadra ladij in bele hiše mesta, sivi griči s temnimi cipresami, in mogel je videti: Morja, ladje, hiše, ciprese, in v rokah je držal barvaste črtnike in slikal je, slikal tako lepo, kakor je vse to bilo, kakor je bil poslikal Marijin srebrni plašč. Iz črtnikov so plamenele barve in luči, slikal je ožarjeni svet, kakor ga je videl, slikal potoke, reke, morja kristalnoplameneče, blesteče luči . . .

— — — — — — —

Štirje vojaki so nesli njegovo truplo. Štirje tovariši so postavili krsto na tla. Bilo je na malem pokopališču, ki leži v pekočem solncu. Še enkrat so videli tovariši njegov upadli obraz. Oči so bile ena sama rana. Čeznjo so položili čepico. Potem so ga spustili v grob.

Toda na ustnicah je imel čuden, skoraj zvit, svoje stvari gotov smehljaj. Ne, ne. Nikaka rana. Ni bil oslepel. Klical je bil Marijo in Marija je prišla. Videl jo je. Vedel je . . . Preje je mogel izgubiti življenje nego luč oči, kajti ni bil sam na tem svetu, ona je bila z njim, ona ga je varovala. Marija mu je dala luč. Marija na Krasu.

PRISTOPAJTE H K. S. K. JEDNOTI!

V strelskih jarkih ob Soči.

Ne morem trditi, da bi se mi pot v strelske jarke v trdi noči zdela baš prijazna in zaupanja vredna. Električne svetilke se ne smeš poslužiti, in tako bredeš po breznih blata, po jamah, ki so jih izkopale granate, po predorih, v katerih ti šele krepak udar na glavo molče zatrobenta, da hodi tod ponižen, to je da skloni glavo. Potem po čudovito postavljenih lestvah in stopnicah gor in dol.

Docela drugačna slika se mi je nudila prihodnjega dne. Solnce je sijalo na sinjem nebu. Napotil sem se torej takoj, da si nekoliko ogledam jarke.

Razločevati nam je dvoje vrst jarkov. Prvič strelski jarek, ki je v smeri proti sovražniku najsprednji in je skrbno pokrit, to je ima streho. Tu je moštvo pri svojih ležiščih skoraj kakor v vojašnici. Potem prekop (rov), ki vodi paralelno s strelskim jarkom in je namenjen za promet. Tretja vrsta so zvezni jarki, vodeči proti ozadju. Zakloni (kritja) v strelskih jarkih so varna proti šrapnelom in vodi, zgrajeni iz močnih hlodov in desk. Večinoma imajo tudi vrata, ki se dobro zapirajo, — ostanke razstrelnih hiš in tovarn — ter so večinoma udobno opremljeni. Ležišča, lahko bi jih imenovali tudi postelje, so čedna. Semtertje zagledaš tudi kakšno nočno omarico, zrcalo in različne podobe, ki zadoščajo lepotnemu čutu moštva. Line, v katerih leže puške napete, so na zunaj skrbno zakrite kakor tudi vsa streha strelskega jarka, ki moli le malo nad tla. Posebno pozornost zaslužijo častniški stani, ki so tupatam prava remek-dela. Najlepši stan, ki sem ga videl je bil podoben paviljonu kake razstave. Pred vrati mala terasa pod obočnim lokom z mizo in klopjo. Stene so tu pregrnjene s pleteno slamo. Na obeh straneh lončki s cvetlicami, na strehi dvoje mladih palm. To je vila "Johanita," kakor pravi napis v črkah podobnih japonskim postavljenih druga pod drugo. Notri preprosto a udobno opremljena soba s tapetami v ličnem slogu in dobrimi slikami. Spalnica je v nekakem pristenku, pregrajenem s široko, v gube nabrano zaveso. Poleg tega stana je nameščen telefon, žaromet in majčkena častniška obednica, ljubka kakor otroška igrača. Ta obednica ima prostora približno za šest oseb, če niso pretolste, in bi mogla zavzemati častno mesto n. pr. na Adrijski razstavi. Tu dobiš najnovejše liste s podobami, stene so okusno tapetovane in polica v izdolbeni steni, skrivnostno zakrita s pisanim pregrinjalom ti iz daljave poščegeta grlo. Ves prostor je prirejen v preprostem a okusnem slogu.

Vsa častniška stanišča, kar sem jih videl, so sicer zelo preprosta, vendar pa še vedno udobna, prijazna, svetla, opremljena z nekako ljubeznijo. Pozna se jim osebna "nota" in jim daje čarobno prijetne zaupljivosti.

Zanimivo pa je tudi, če opazuješ, kako se razlikuje način gradnje stanišč za moštvo in naprava jarkov in rovov pri posameznih stotnijah, še bolj pa pri raznih bataljonih. Skoro bi dejal, da je povsod drugačen slog. Čeprav je namreč naprava jarkov in gradnja dotičnega sveta, vendar odločuje pri izvršitvi tudi še mnogo drugih činiteljev. Je li te razlike pripisati naravnemu nagonu mas, ali pa delujejo med maso posamezni vodilni duhovi?

Rovi in zvezni jarki so deloma tako globoki, da od kraja in okolice, kjer se nahajaš, ničesar ne zapaziš. Tu je vedno dovolj dela. Tu je udrla v prekop voda in jo je treba izplati, tam se je kak predor usedel in ga je treba podpreti, na drugem kraju kopljejo nove rove, kar zahteva v kamenitih tleh, kakor so tukaj, obili truda: rahlo prst je treba spraviti stran čez mesta, kjer voda stoji, položiti brvi itd. Večja dela, ki ne morejo ostati skrita, se morajo izvršiti po noči, seveda brez luči.

Nekaj dalje zadaj za ognjeno črto je službujoči narednik ravnokar delil moštvu zimsko opremo. Posebno sem opazil lepe kožuhovinaste telovnike. Večinoma so to debeli ovčji kožuhi z dolgo dlako a izborno adjustirani in vsled tega izvrstna zimska obleka. Potem neprodorne pelerine, snežne kučme, bele snežne krinke za opazovalce, dobro šivane rokavice, kolenice, zapestniki - žilogrelci. Zimske srajce iz snežnobelega flanela so naravnost razkošno rezane, močno podobne grškemu "chitonu." Narednik je čital imena, in drug za drugim so od veselja žarečih obrazov sprejemali vsak svoj zavoj novo novcatega zimskega perila. Gotovo se zavedajo, koliko vrednosti in koliko dela je v teh rečeh, in seveda jim mora dvigniti samozavest in samospoštovanje, ko vidijo, da država skrbi zanje kakor dobra mati.

Ko sem se bil vrnil v ognjeno črto, sem bil priča majhni taktični umetnostni. Neka straža je bila namreč ravnokar javila, da se bliža sovražna patrola našim postojankam. Ni se zapovedalo streljati, marveč pustili so jih, da so prišli mirno do naših žičnatih ovir. Poročnik M. spleza urno na streho strelskega zaklopa in opazuje nekaj hipov slučaj. Nato pokliče enega svojih najboljših podčastnikov ter ga z nekoliko mož odpošlje proti Italijanom. Pri tem se je govorilo malo. Četovodja je takoj razumel, kaj mu je storiti. Poročnik M. pa je segel po puško ter v počasnih premorih oddal natančno pet strelov. Niti ene krogle več kakor je bilo potrebno.

Naš četovodja je bil med tem pritekel Italijanski patroli, ki je bila od nas oddaljena kakih 500 korakov, za hrbet. Vsled dobro namerjenih strelov ni mogla naprej, in ko je padel vodnik, se je prestrašeno okrenila, da bi zbežala nazaj, a tedaj so jo naši zagrabili, hladnokrvno razorožili in ujeli. Pogledal sem na uro. Ves prizor: odkar je opazovalna straža bila naznanila dohod sovražne patrole, do tedaj, ko so ujeti Italijani korakali mimo naše žičnate ovire, je minulo ravno šest minut. Težko ranjenega vodjo pa je morala naša sanitetska patrola prinesti na nosilnici. Bil je čisto mlad poročnik, ki je bil gotovo šele nedavno imenovan. Vkljub zdravniški pomoči je kmalu umrl. Ostali trije ujetniki pa so si prižgali cigarete.

Ta neznatni, majhni dogodek je značilen za našo bojno pripravljenost, je tipičen zgled za to, kako točno deluje naš vojni aparat. Kakor se zdi, so Italijani to že tudi spoznali. Ravno ko pišem te vrstice, enajsti dan vojne, strelja italijanska artilerija v slepem besu na hiše krog ležečih vasi, ki so itak že večinoma porušene, dočim pehota živahno in slepo strelja iz jarkov, očividno brez cilja in namena. Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus.

Tako hodiš tu kakor po ulicah velikega mesta, ravnajoč se po svetlih napisnih tablah in kažipotih posameznih čet in pri tem nimaš nikoli pravega čuta za to, dali si napravil dolgo ali kratko pot. Cele ure moreš hoditi, ne da bi našel kak konec, vedno po križem križički vodečih jarkih, mimo kažipotov, telefonskih postaj, žarkometov, postojank za strojne puške, mimo straž in opazovališč, vse in vsak v svojem obmejnem delokrogu s svojo posebno določbo. In tu se ti zdi, kakor bi bil v podzemeljskem mestu, v čisto novi deželi. Gori še zelene polja, stoje hiše, ceste in pota vodijo med njimi, a o vsem tem tu doli ničesar ne slutiš. Tisti pa, ki so še pred meseci živeli tu gori v svojih hišah in obdelovali svoja polja, niso ničesar vedeli o moči teh tal, ki se sedaj orjejo z mečem, v katera piše delo in junaštvo svoje čarovne pismenke in v katerih zlato dozoreva seme svetovne zgodovine. Da, kraljestvo dela je v teh jarkih, in to delo bo zmagalo! Neprodorna veriga žičnih ovir zapira sovražniku dohod k našim jarkom. Te ovire so pa le kakor simbol moči, ki preži za njimi na straži. In ta simbol se ravnotako močno javlja v žičnem povezku telefonskih mrež kakor v reflektorju nočnih žarometov in v gromenju težkih topov. Skriva se v majhnem in neznatnem kakor v velikem in orjaškem. Nenadno čutimo, kako se vjemajo kolesa in združuje vse v mogočno skupnost. V vsaki strelski lini, v vsakem opazovalcu vidimo samo primer za orjaški celokupni uspeh in naenkrat vemo, kdo je vse to ustvaril. organizacija, delo.

"Slovenec."

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravništvo!

Denar naložen pri nas je varno shranjen.

Priporočamo se Slovencem, da ulagajo denar pri nas bodisi na tekovni ali obrestni račun in jim zagotovimo vselej kulantno postrežbo.

Plačujemo po 3% obresti na denar uložen na obrestni račun.

Mi podpiramo Slovence in se torej tudi priporočamo njihovi naklonjenosti. Pri nas lahko nalagate denar če živite v Jolietu ali pa v katerem drugem kraju Združ. držav.

Dva člana K. S. K. Jednote sta naša dolgoletna uslužbenca: g. Jos. Dunda, predsednik nadzornega odbora K. S. K. J. in g. Jos. F. Skrinar.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav.

Pošiljamo denar v staro domovino zanesljivo in po najnižjem kursu. Oddajamo v najem varnostne škrinjice po $3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in listin, kjer so vedno varne pred ognjem in tatvino. Izdajamo menjice na vse kraje.

Poslopje, v katerem so naši uradi je lastnina te banke.
Naša banka je depozitni urad za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

The Joliet National Bank
JOLIET, ILLINOIS
Kapital $150,000. Rezervni sklad $300,000.

JOSIP PERKO
SLOVENSKA GOSTILNA
2236 S. WOOD STR. CHICAGO, ILLINOIS.
Telefon Canal 298
Se priporoča rojakom Slovencem za obilen poset.
"Dobra postrežba in dobra pijača", to je moje geslo.

Martin Nemanich
slovenska gostilna in restavracija
Rojaki Slovenci vedno dobrodošli!
Zaloga in prodaja pristnega
domačega vina.
Telefon: Canal 80
1900 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Za zastave, regalije in vse društvene potrebščine.

Prva in najstarejša domača tvrdka
F. Kerže Co.
2711 So. Millard Avenue
Chicago, Ill.
Vse delo in blago garantirano. — Ceniki zastonj.

Pozor krajevna društva K. S. K. J.

Kadar potrebujete nova društvena pravila, pisma ali koverte, vstopnice za razne veselice ali druge tiskovine, obrnite se tudi na:

Narodno Tiskarno
2146-2150 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILLINOIS

Ta Vam bode izvršila vse tiskovine v najboljšo zadovoljnost glede cene in ličnega dela. Pri nas je vse osobje unijsko. Imamo tudi Slovence zaposlene.—Osobito Vam priporočamo zelo pripravne in prikladne "Vplačilne knjižice" za člane, ali članice, katere rabijo tajniki ali blagajniki pri mesečnih sejah. Te knjižice so sestavljene zelo praktično za vsako društvo. Imajo posebno razdelbo vplačevanj in potrdila za 10 ali 20 let. Razdelba asesmentov je narejena na posebni tabelici in na podlagi "National Fraternal Congress Rate". Knjižice so tiskane ali narejene v malem žepnem formatu in so trdo vezane. Pišite po vzorec, kojega Vam dopošljemo takoj brezplačno.
Opomba: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote."

DOMAČA NARAVNA OHIJSKA VINA
kakor DELAWARE, CATAWBA in CONKORD
prodaja
JOSIP SVETE
1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio

CONCORD RDEČE VINO	CATAWBA BELO VINO
60c. galona.	80c. galona

Te cene veljajo od 25 galonov naprej, pri manjih naročilih cene po dogovoru. Pri teh cenah je vojni davek že vračunan.
—Vina so popolnoma naravna, kar jamčim.—
Naročilu je treba pridejati denar ali Money Order.

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravništvo: 1951 West 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon: Canal 2487.

Naročnina:
Za člane, na leto.....$0.60
Za nečlane.....$1.00
Za inozemstvo.....$1.50

OFFICIAL ORGAN of the GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenion Catholic Union of the United States of America.

OFFICE: 1951 West 22nd Place, Chicago, Ill. Phone: Canal 2487.

Subscription rate:
For Members, per year.....$0.60
For Nonmembers.....$1.00
For Foreign Countries.....$1.50

31

Našemu Glasilu k prvi obletnici.

Leto dni nam že poteka,
Ko si se ti narodilo;
Dete čvrsto si postalo,
Ti Jednotino Glasilo.

Rasteš, vedno se razvijaš,
Kakor tvoja dobra mati,
Delaš nam veselje, upe. —
Vedno te želimo brati.

Sprejmi torej prav iskreno,
Danes naše s tem voščilo,
Željo to, da let še mnogo,
Bi v ljubezni nas bodrilo!

F. P., Cleveland, O.

K naši obletnici.

Z današnjo številko stopa "Glasilo K. S. K. Jednote" v drugo leto svoje starosti. Ravno pred letom dnij, — ali dne 12. januarja 1915 se je nahajal naš list prvikrat v stroju in lani, dne 13. januarja smo ga oddali prvikrat na pošto. Res kako hitro nam je to leto poteklo!

Ob izdaji prve številke se je nam prorokovalo slabo srečo, ker je zagledal list beli dan baš dne 13. v mesecu. Menda je res ta nesrečna številka povzročila s prva dosti hudega vetra od strani onih, katerim je bil naš novi list kakor trn v peti, ali pa strup v želodcu. Napadalo se je tedaj osobito urednika. Pri tem smo se tolažili: naj le bijejo in brcajo, vsaj prihaja to brcanje samo od ene strani. Dalje se je metalo polena pred noge tudi predsedniku naše Jednote menda zato, ker je priporočal in deloval za ustanovitev lastnega glasila? Tudi on je molčal v onih kritičnih dnevih. In hvala Bogu, potrpežljivost je to kritično dobo pregnala. Našim neprijateljem se je sčasoma "jezica" uhladila in danes vlada vsestranski mir.

Kakor vsak kmetič, ki je oral celo leto le ledino na svojem zemljišču, — ne more pričakovati v jesenskem času dovolj pridelkov ali finančnega uspeha, in kakor začetnik pri trgovini, — tako je bilo tudi za "Glasilo K. S. K. Jednote" prvo leto delovanja spojeno z večjimi težkočami in stroški. Morali smo žrtvovati za list nekaj več "nikljev", kakor smo sprva mislili tako, da se je doplačalo iz stroškinega sklada k določeni naročnini še nekaj centov.

Nič naj nas ne plaši bilanca prvega leta pri izdaji lastnega glasila. Stroški pri izdaji lista za II. leto se bodo gotovo za nekaj znižali. In upati je, da bode imel tudi naš list po končani vojni tu pač polja, da si bo tudi finančno kaj opomogel.

Z vso zadovoljnostjo pa lahko gledamo na moraličen vspeh, katerega smo prvo leto z listom dosegli v okvirju naše podporne organizacije.

Ne bomo pri tem delali samim sebi kake hvale. Kaj je v tem času storilo baš lastno glasilo za lastno Jednoto, — o tem sodite Vi sami cenj. člani in članice! — — Jednotino poslovanje med društvi in društveno delovanje med Jednoto je bilo v letu 1915 tako mirno, tako lepo in na taki sobratski podlagi, kot menda preje še nikdar. — Vse je šlo v redu in lepem tiru dalje. — O tem se je naš sobrat gl. tajnik že večkrat sam izrazil in pohvalil. Stara nesloga in prepiri med nekaterniki so sedaj popolnoma ponehali. Glasilo kot apostelj in oznanjevalec Jednotine ideje je morda kaj pripomoglo pri 12,200 članih naše mogočne podporne družine, da smo postali vsi ene misli, in ta misel je sobratska ljubezen, podpora in naš najdražji zaklad: sv. vera. Dal Bog, da bi hodilo članstvo še po tej začrtani poti naprej!

Ob zaključku našega prvega letnika moramo poleg tega bilježiti še drugo, tudi zelo veselo vest in ta je napredek K. S. K. J. v minulem poslovnem letu. Dne 1. jan. 1916 šteje namreč naša Jednota toliko članov in članic in premore toliko premoženja, kot še nikdar prej tekom zadnjih 22 let. Naša Jednota šteje danes 12,292 članov in članic in ima okoli $385.000.00 lastnega premoženja. Napredovala je torej od 1. jan. 1915 v članstvu, osobito pa še z blagajno. Čistega prebitka, ali narastka je naredila naša K. S. K. J. v zadnjih 12 mesecih za $64,000.00 kar tvori rekord vseh rekordov. Upati je, da bomo priromali v 2 mesecih že na $400.000.00; do prihodnje konvencije pa gotovo do $500.000.00 ali pol milijona.

Vidite cenj. bratje in sestre! To so lepi uspehi pravilno urejenega asesmenta pri Jednoti. Privadili smo se novega asesmenta, ker smo bili do tega primorani glasom postave.

Ob sklepu I. leta se uredništvo vsem cenj dopisnikom in sotrudnikom iskreno zahvaljuje za njih naklonjenost in trud, ter se priporoča še v prihodnje. Baš sedaj, cenj. čitatelji imate lepo priliko in čas za razna dopisovanja. Saj je Vam uredništvo določilo poleg druge strani še tretjo, ki naj bo le Vam na razpolago pri razpravah in debatiranju.

Še eno prošnjo imamo do gotovih sobratov oz. čitateljev. To so številni naši gg. duhovni člani naše Jednote. Upamo, da nas bodete v tekočem letu s kakimi primernimi članki in dopisi bolj podpirali kot prvo leto. Urednik lista je le lajik, torej se ne more od njega zahtevati, da bo priobčeval cele kolone verskih člankov.

K sklepu prosimo ljubega Boga, da bi izvolil podeliti tekoče leto naši podp. organizaciji in tudi listu svoj blagoslov, da bi še bolj vsestransko napredovala, — da bi ohranil članstvo v zdravju, zadovoljnosti, miru in sreči, kakoršno vsak posameznik želi!

S sobratskim pozdravom vdani Vam

Ivan Zupan,
urednik "Glasila K. S. K. J."

K "Zvezi slovenskih časnikarjev".

Daleč, daleč smo še zadaj mi slovenski ameriški časnikarji za našimi stanovskimi tovariši drugih narodnosti, osobito za angleškimi časopisi. Premladi in prešibki smo še, da bi se zamogli meriti ž njimi. Ameriški angleški listi imajo tukaj odprto in širno pot med miljoni prebivalcev svoje narodnosti. Imajo na razpolago na milijone dolarjev kapitala, dovolj veščih uredniških moči in širni krog sotrudnikov vseh stanov.

Da, kaj pa še hočemo mi ameriški Slovenci? Mala peščica, okoli 180,000 nas je tukaj in imamo že 13 različnih slovenskih listov raznih struj in razne baže. Škoda, da jih ni 12, ali vsaj 14? —

Naš chikaški kolega, urednik "Časa," nam je v svoji zadnji decemberski številki povedal par prav poštenih pod nos. Prav ima! Nič mu ne zamerimo. Zdrava kritika je za vsakogar umestna, samo da ni pretirana. Na zadnja "Časova" razna izvajanja in priporočila ne bodemo za danes obširno odgovarjali, omenimo naj le v obče, da bi bilo jako lepo, če bi se hoteli vsi slovenski ameriški listi ravnati v gotovih točkah po navodilu tega urednika!

Samo v dveh točkah se ž njim ne strinjamo in trdimo, da so iste neizpeljive. Prva točka so starokrajske vesti in novice. — Z mirno vestjo lahko trdimo, da čita naše ljudstvo med vsemi drugimi članki in novicami, najrajše vesti iz starega kraja, osobito še sedaj v vojnem času. Seveda je pri tem največ ležeče na uredniku lista, kakšne starokrajske novice daje svojim čitateljem v razvedrilo. Vest o kakem poginolem konju, utopljeni kokoši, ravsu in kavsu med pijanci, o nesrečnežu, ki si je mezinec na roki zvinil, i. t. d. ne spada v novi svet. S takimi senzacionelnimi novicami naj se ponašajo le zunanji dnevniki in tedniki. Predragocen je prostor v naših slovenskih ameriških listih za take smešne novice. Povedali smo že torej, da so zanimive starokrajske novice o javnem in družabnem življenju naših rojakov onstran oceana ameriškim čitateljem vedno dobro došle.

Če bi imeli mi danes n. pr. list, ki bi izhajal po 2 krat na dan in bi prinašal redno polovico svojih strani samo starokrajskih vesti, — bi lahko štel sčasoma od 15 do 20,000 naročnikov. Večina, kar je nas tukaj, je še vedno radovedna, kako se godi v starem kraju? Marsikako zanimivo vest čita kak naročnik v slovenskem listu veliko preje, — predno dobi tozadevno poročilo od doma. Čuli smo že na lastna ušesa, da nekateri ne čitajo razun novic iz stare domovine ničesar druzega. Ni jim pa mar ne politika, ne ameriške vesti ne povesti itd. Toliko o točki glede starokrajskih novic. —

Druga kočljiva točka v zadnjem "Času" je ideja o organizaciji slovenskih časnikarjev v Ameriki. Oj kako to lepo doni. Krasne besede! Niti Homer, ne Dante, ne Goethe, ali naš Prešeren bi jih ne mogel ustvariti. Škoda, da ni naš domači kolega naredil cel ducat?? in!! koncem napisa tega članka. — Že pred tremi leti nazaj se je tudi o sličnì zvezi pisalo in čitalo. In kakšen je bil uspeh? Kakor običajno, ničeven. — —

O zvezi slovenskih časnikarjev v Ameriki bomo navedli tukaj kar naravnost umestno priliko, ali primero, da je isto tako nemogoče udejstviti, kakor dandanes pobratiti turškega sultana in ruskega carja ali nemškega Vilčeta in srbskega kralja. To organizacijo je dalje tako nemogoče pričeti kakor vgnati v en hlev čredo ovac in volkov, ali mačk in psov. — — preveč smo si nasprotni! — Preveč raznostranski! — — Preveč nesložni! — — Predaleč gredo naši časnikarji za svojimi željami! — — Eni bi najrajši obesili vse milijonarje, drugi hočejo podrediti vse cerkve in bi najrajše Boga zopet križali, eni imajo liste preveč v sebične svrhe i. t. d. Pa brez zamere! — —

Poglejmo dandanes le naše slovenske ameriške liste. Tu se bije časnikarski boj, kakor na Ruskem, ali na Balkanu med sovražniki. Psovanje, očitanje, predbacivanje, natolcevanje je na dnevnem redu, da se človeku gnjusi. Ali vidite to cenj. tovariši pri drugih ameriških listih? Marsikdo pljuje drugemu v skledo, a ne vidi smeti pred svojim pragom.

In naj bi danes znani in plemeniti Alfred Nobel zopet oživel, ter določil $1,000.000 dotičniku, ki bi zamogel zediniti slovenske ameriške časnikarje. — Ni se še rodil oni, ki bi dosegel to nagrado.

Zdi se nam, da živimo mi slovenski ameriški časnikarji kakor posamezniki na velikih gorah. Med nami so pa neprestopni globoki prepadi, da si ne moremo podati rok. Leta in leta bodo še pretekla, predno se bodo ti prepadi zasuli, ali da bi bilo mogoče čez nje napeljati brvi k združenju! — — To je naša odkritosrčna sodba in mnenje! —

In baš to je tudi vzrok, da smo ameriški Slovenci glede kulture še daleč zadaj za drugimi narodi. Naša književnost, ali literatura spi spanje pravičnega. Čaka še vstajenja kakor kralj Matjaš.

Da da! — Veliko koristnega bi se dalo ukreniti z nameravano zvezo časnikarjev, kar bi bilo v ponos nas vseh ameriških Slovencev. Z rovanjem se pa ne doseže ničesar.

Ker je naš list še mlad, neizkušen in novorojenček na časnikarskem polju, ni treba smatrati teh vrstic, vrsticam kakega diktatorja. Napisali smo jih ravno k prvi obletnici lista, ki se še ni nikdar spuščal v kako časnikarsko polemiko in se tudi ne bo. Te besede navajamo s tem popolnoma z nepristranskega stališča in vsled želje "Časovega" urednika. Upamo, da se bo tozadevno še kdo drugi zglasil in povedal svoje odkrito mnenje o nameravani organizaciji slovenskega časnikarstva v Ameriki.

SVOJI K SVOJIM! — Držite se vedno tega gesla!

Katoliki v zgodovini Zedinjenih držav.

V št. 31 našega lista smo lansko leto priobčili kratek članek o napredku katoličanstva v Zedinjenih državah. Iz tedaj navedenih podatkov je bilo posneti, kako uspešno napreduje tukaj v zadnjih letih katoličanstvo tudi na političnem polju. Za danes hočemo pa navesti, kako važno ulogo so igrali katoličani tudi v zgodovini Zedinjenih držav in koliko dobrega so storili za razvoj in napredek naše širne in mogočne nove domovine. Vsi ti podatki so zgodovinsko potrjeni in dokazani, torej ne more nihče trditi, da niso resnični. Izmed najbolj važnih zgodovinskih podatkov navajamo tukaj le sledeče:

Odkritelj Amerike, Krištof Kolumb je bil veren in vnet katoličan. O njem smo čitali, da je šel v starem kraju k sv. obhajilu, predno se je napotil prvič v Ameriko. — Prvo odkrito ozemlje v osrednji Ameriki, otok je imenoval bo božjem Odrešniku (San Salvador). Ko se je vrnil prvič zopet naaj na Portugalsko, je nesel s seboj večji kos zlata, iz katerega je dal narediti za katoliško katedralo v Sevilli krasno monštranco, ki še danes priča o verskem mišljenju nepozabljenega odkritelja Amerike.

John de la Cosa, spremljevalec in krmar na ekspedicijski ladji Krištof Kolumba je bil tudi vnet katoličan.

Americus Vespucci, po katerem je dobila Amerika slučajno svoje ime, je bil katoličan.

Katoličan je bil dalje slavnoznani Vasco de Balboa, odkritelj pacifiškega oceana.

Odkritelj Floride, John Ponce de Leon, je bil tudi član katoliške cerkve.

Admiral prvega brodovja, ki je preplulo okrog sveta Ferdinand Magellan je bil katoličan. Ta je odkril tudi znano morsko ožino, ki nosi danes njegovo ime.

Odkritelj ozemlja ob atlantskem oceanu, kjer se nahaja danes država N. Carolina in druge države v Novi Foundlandiji, — John de Verrazani, je bil katoličan.

Odkritelj Californije in podjarmitelj Mehike, — znani Fernando Cortez, je bil katoličan.

Istotako je bil katoličan znani De Soto, odkritelj ozemlja ob izlivu reke Mississippi in podjarmitelj Floride.

James Cartier, ki je odkril reko sv. Lovrenca in dele v južni Kanadi, je bil katoličan.

Odkritelja glavnega ozemlja Severne Amerike, — John in Sebastijan Cabot, sta bila katoličana.

Ustanovitelj prvega in najstarejšega mesta v Zedinjenih državah, — St. Augustine, Fla., — Peter Melendez je bil tudi katoliške vere.

Ustanovitelj države Maryland, Sir George Calvert (Lord Baltimore) je bil katoličan.

Odkritelj huronskega jezera (Lake Huron) je bil katoliški menih Joseph Le Caron, O. S. F.

Ustanovitelj mesta Quebec v Kanadi in odkritelj Champlain in Ontario jezera je bil katoličan Samuel de Champlain.

Jezuit Isaac Joques je bil prvi misijonar med Iroquis Indijanci. Kasneje je spreobračalo Indijance po severozapadu in zapadu dosti katoliških misijonarjev. Tudi mi Slovenci se lahko ponašamo s častnim številom naših prvih misijonarjev; od teh jih živi še danes nekaj.

Prvi misijonar in učitelj Indijancev huronskega plemena je bil jezuit John de Breboeuf.

Prvi guverner in vrhovni sodnik države Maryland je bil katoličan Leonard Calvert.

Prvo misijonsko delo v Marylandu je opravljal jezuit Andrew White.

Odkritelj gorenjega dela reke Mississippi in apostelj Mississippi doline je bil znani jezuit James Marquette.

Reko Ohio je odkril katoličan De la Salle.

Prvi katoliški guverner v New Yorku je bil l. 1682 in sicer Irec Thomas Cogan.

Vstanovitelj mesta San Francisco, Cal., je bil frančiškanski pater Junipero Serra.

Ustanovitelj ameriške mornarice je bil katoličan John Barry.

Vrhovni poveljnik kavalerije v revolucijonarni vojni je bil Stephen Moylan, tudi katoličan.

Prvi časopis, ki je pričel v Ameriki poročati o debatah in sklepih zakonodaje je ustanovil katoličan Matthew Carey.

Thos. Fitzimmons, zastopnik Pennsylvanie, ki je podpisal leta 1776 Proglašenje neodvisnosti, je bil katoličan. Istotako je podpisal to listino tudi znani Charles Carrol iz Carroltona, — po veri katoličan.

General James Shields, ki je dobil prvi "charter" za mesto Chicago je bil katoličan.

Tudi znani general Sheridan je umrl kot katoličan. Njemu je držal posmrtni govor kardinal Gibbons.

Konečno naj bode še omenjeno, da so bili prvi odkritelji, preiskovalci, ustanovitelji raznih mest in naseljeniki tudi naše države Illinois sami katoličani.

Blagor mirnim.

Spisal A. K.

III.

Vdanost v voljo božjo.

Svoj zadnji članek na tem mestu sem zaključil z navodilom, da naj se človek vda vedno v voljo božjo, ako hoče doseči pravi mir, srečo in pa milost pred svojim nebeškem Očetom. O vdanosti v voljo božjo nadaljujem danes sledeče:

Ne morem si kaj, da bi tukaj ne ponovil one zgodbe, ki se je že davno vršila in že mnogokrat pripovedovala, pa si jo ljudje le še premalo zapomnijo in si vse premalo prizadevajo po njej uravnavati svoje mišljenje in vedenje. Povedal nam jo je učen in svet mož, po imenu Tavlar. Ta pobožni mašnik si je namreč prisrčno želel pridobiti krščanskih čednosti v prav veliki meri. Ker se pa v svoji ponižnosti ni zanesel na lastno svoje znanje, je osem let prav goreče molil, naj mu dobrotljivi Bog vendar pošlje takega dušnega vodnika, ki mu bode pokazal najkrajšo pa najgotovejšo pot do božjega dopadenja.

Nekega dne še prav posebno čuti to željo v srcu in še gorečneje prosi Boga, naj mu jo izpolni. Nenadoma zasliši glas: "Pojdi in na stopnicah pred cerkvenimi vrati boš našel tistega, katerega iščeš." Ves vesel hiti Tavlar proti cerkvi, a na označenem kraju ne najde nikogar razen revnega berača, v cunje zavitega in bosega. Kako bi si bil mogel misliti, da naj mu bo ta dušni voditelj? Vendar se preblagi mašnik z njim spusti v pogovor ter mu vošči "dober dan". "Zahvalim se vam za ta pozdrav", odgovori revež; "pa vedite, da jaz se ne morem spomniti, da bi bil kdaj zame slab dan." "No," povzame Tavlar, "tedaj ti voščim, da bi ti Bog k tem dobrim dnevom, ki si jih zmeraj imel, pridejal še vso mogočo srečo!" "Zahvalim," odgovori berač, "toda vedite, da jaz še nikoli nisem bil nesrečen in da se mi v vsem življenju še ni zgodila nobena nesreča."

Tavlar se čudi takim odgovorom in pravi: "Tvoje besede so mi uganka; pa bodi tako dober in govori jasneje, povej, kaj misliš s svojim tako skrivnostnim govorjenjem?"

Zdaj mu začne berač razkladati: "Rekel sem vam, da še nisem doživel nobenega slabega dne; kajti naši dnevi so le tedaj slabi, ako jih nismo obrnili v slavo božjo, dobri pa vselej, če smo služili Bogu; in to nam je z njegovo milostjo zmeraj mogoče, naj pride nad nas karkoli. Jaz sem, kakor vidite, ubog in bolan berač, ki nima nobene pomoči, nima domovine ter sam po svetu tava ter povsod izkusi veliko hudega. Če trpim lakoto, ker mi nihče noče ničesa dati, hvalim Boga. Če sem brez strehe, izpostavljen dežju, toči in vetru; če mi udje mraza otrpnevajo, ker me slabe cunje ne morejo ogrevati, se Bogu zahvalim za to. Če me ljudje zaničujejo, ker sem reven in nadložen, hvalim in častim božje veličastvo. Obkratkem, kar se mi zgodi prijetnega ali neprijetnega, vse mi daje priliko hvaliti Boga; moja volja je vedno zedinjena ž božjo voljo in za vsako reč hvalim njegovo presveto ime. Tako je zame prav vsak dan dober dan; kajti ne trpljenje in bridkosti, marveč naša nepotrpežljivost nam prinaša slabih dni. Zakaj pa smo nepotrpežljivi, če ne zato, ker se naša volja vzdiguje zoper božjo voljo? Tudi sem rekel, da še nikoli nisem bil nesrečen. Zakaj pa ne? Vsi ljudje, pravijo, da so srečni takrat, kadar jim gre vse povolji, tako da si ne morejo želeti boljšega. Jaz pa imam zmeraj to srečo. Naj se vam nikar ne zdi to čudno, saj veste, da se ne zgodi nič, česar bi Bog ne hotel; pa tudi to veste, da je za nas najboljše ravno to, kar Bog hoče."

Čudeč se taki modrosti preprostega reveža, povpraša Tavlar, ka ko mu je bilo mogoče dospeti do take sreče?" "Tako, da z Bogom živim kakor otrok z najboljšim očetom," je odgovor. "Nikdar ne pozabim, da ta najmodrejši in najmogočnejši Oče pač dobro ve, kaj najbolje hasne njegovim otrokom, in da jim vselej tudi da ravno to. Naj bode pa to, kar se zgodi, naši naravi prijetno ali neprijetno, naj se zdi ljudem slavno ali sramotno, naj bo sladko ali grenko, zdravju ugodno ali neugodno, jaz sprejmem in sem prepričan, da v tem trenutku je ravno to najboljše zame, ter sem tako zadovoljen, da bi me ne mogla bolj zadovoljiti nobena druga reč. Po tej poti sem dospel do popolne sreče in za vse brez izjeme hvalim ljubega Boga."

Pogovor je še dalje trajal, a za naš namen je že to, kar smo slišali iz ust ubogega reveža, dovolj nauka za uspešno kovanje naše sreče. Ko bi kaj takega govoril mož, ki se v tančico oblači, vsak dan imenitno gosti ter ima na razpolaganje vsega, česar poželi njegovo srce, bi nam bilo morda nekoliko teže verjeti; a videti moža iz najnižje vrste človeške družbe v toliki zadovoljnosti, si lahko očitamo, rekoč: kako pa, da mi, ki smo na dokaj višji stopinji, nismo zadovoljni, marveč nas sliši svet tolikokrat vzdihovati in se pritoževati? Odgovor na to vprašanje je lahek: zato, ker se uspešno ne poslužujemo onega pripomočka, ki nas edini more ohraniti v radovoljnosti, vdanosti v voljo božjo! Ko bi bili zmeraj in v vseh okoliščinah vdani v voljo božjo, — z Bogom ene misli in ene volje, bi bili tudi vedno zadovoljni in srečni. Naj navedem nekoliko takih okoliščin.

1. Z vdanostjo v voljo božjo sprejmimo sleherno vreme: vročino in mraz, dež in sneg, vihar in točo, nevihto in hudo uro—sprejmimo mirno in radovoljno kakor prijetne žarke pomladanskega solnca. Ne jezimo se, če se nam zdi vreme neugodno in neprijetno, marveč bodimo zadovoljni z vsakim vremenom, ki nam ga pošlje Bog; in ko bi se nam zdelo še tako nadležno, ne hudujmo se, marveč zapojmo kakor oni trije mladeniči v ognjeni peči: "Mraz in vročina, led in sneg, bliski in oblaki — slavite Gospoda, hvalite in poveličujte ga na veke!" Narava slepa in neobčutna narava, slavi Gospoda posvoje; ali bomo mi, ki imamo um in prosto voljo, zaostali in celo žalili Boga?—Tudi moramo pomisliti, da takrat, ko se nam zdi vreme neugodno, je sto drugim v korist; razsodbo prepustimo Bogu, ki vse ve!

Poznemajmo sv. Frančiška Boržana. Ta svetnik je obiskal nekikrat neki samostan svojega reda, pa je prišel že pozno zvečer. Ker je že vse spalo, je moral v prav hudem mrazu in silnem metežu dolgo stati pred vrati. Slednjič zaslišijo njegovo trkanje, mu odprejo in se mu navsočmoč izgovarjajo in ga prosijo odpuščanja, da je moral toliko časa zunaj čakati v takem vremenu. Toda svetnik ponižno in veselo odgovori: "Najslajšo tolažbo mi je dajalo to, ker sem si mislil, da je Bog sam pustil tako hudo snežiti name."

(Konec prihodnjič.)

Gostobesedneže obžalujemo radi tega, ker morajo ti večkrat sami poslušati svoje govorjenje.

• • •

Kar mati želi pri ženinu njene hčere je večkrat to, kar hči ne odobrava.

• • •

Bedo se prišteva zlu človeškega življenja vsled kojega smo obsojeni na vsakdanje trdo delo brez presledka.

• • •

Nekateri grešniki prosijo raje svoje sosede odpuščanja namesto — Boga.

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill. dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048

Od ustanovitve do 31. decembra 1915. skupna izplačana podpora
$1,114.736.43.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago, St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Clveland, O.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: Josip Rems, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Jak. Černe, 820 New Jersey Av., Sheboygan, Wis.
Pooblaščenec: Martin Muhič, box 537, Forest City, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago, St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.
Geo. Thomas, 904 East B. St., Pueblo, Colo.
John Povsha, 311—3. Ave., Hibbing, Minn.
Frank Petkovšek, 720 Market St., Waukegan, Ill.
Frank Frančič, 318 Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael Kraker, 614 E. 3. St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 3329 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2027 W. 23. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6712 Bonna Ave. N. E. Cleveland, Ohio.
Frank Svete, 1428 So. Sheridan Rd., Waukegan, Ill.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILA K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago ,Ill.
Telefon: Canal 2487.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE", 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

Iz urada gl. tajnika K. S. K. Jednote.

PRISTOPILI ČLANI.

K dr. sv. Jožefa 55, Crested Butte, Colo., 213318 Pašič Ivan 18, 1000. — 21319 Sniderščič Josip 35, 500. — 21320 Vidrich Anton 42, 1000, spr. 23. dec. 1915.

K dr. sv. Jožefa 148, Bridgeport, Conn., 21321 Čiček Stefan 21, 500. — 21322 Antolin Jurij 21, 500. — 21323 Verčec Štefan 23, 500. — 21325 Raj Ivan 23, 500. — 21326 Zver Andrej 38, 500. — 21327 Lutar Štefan 41, 500, spr. 19. dec. 1915.

K dr. sv. Mihaela 152, So. Deering, Ill., 21328 Rosandič Ivan 19, 1000. — 21329 Sertič Tomaž 28, 1000, spr. 27. dec. 1915.

K dr. sv. Roka 15, Allegheny, Pa., 21330 Flora Franc 17, 1000, spr. 19. dec. 1915.

PRISTOPILE ČLANICE.

K dr. Mar. Čist. Spoč. 80, So. Chicago, Ill., 7571 Nikkič Katarina 37, 1000. — 7572 Kobe Katarina 33, 1000, spr. 19. dec. 1915.

K dr. sv. Jožefa 148, Bridgeport, Conn., 75733 Lovar Magdalena 19, 500. — 7574 Sobočan Barbara 20, 500. — 7575 Raduha Terezija 27, 500. — 7576 Lutar Ana 38, 500, spr. 10. dec. 1915.

K dr. sv. Jeronima 153, Canonsburg(Pa., 7577 Verhovec Alojzija 46, 250, spr. 5. dec. 1915.

SUSPENDOVAN ČLAN ZOPET SPREJET.

K dr. sv. Roka 15, Allegheny, Pa., 9972 Kovačič Matija 40, 1000, 19. dec. 1915.

SUSPENDOVANI ČLANI.

Od dr. sv. Jožefa 43, Anaconda, Mont., 17592 Pečarič Ivan 24, 1000, 27. dec. 1915.

Od dr. sv. Barbare 96, Kaylor, Pa., 9902 Repovš Miha 36, 1000, 26. dec. 1915.

Od dr. Marije Majnika 154, Peoria, Ill., 20559 Čermelj Josip 34, 500, 12. dec. 1915.

SUSPENDOVANE ČLANICE.

Od dr. Mar. Sed. Žalosti 81, Pittsburg, Pa., 2609 Jazvač Magdalena 23, 1000. — 6011 Barkovič Ana 23, 500, 26. dec. 1915.

JOSIP ZALAR, gl. tajnik K. S. K. J.

Listnica uredništva.

Rev. J. L. Zaplotnik, So. Omaha, Neb. Hvala Vam lepa za doposlane nam laskave vrstice. Priporočamo se Vaši cenj. naklonjenosti v nadi, da boste stopili letos v ožji krog sotrudnikov našega lista. Sobratski Vam pozdrav!

F. P., Cleveland, O. Tudi Vam izreka uredništvo iskreno zahvalo povodom Vaše čestitke k prvi obletnici našega lista. Zglasite se še kaj! Pozdravljeni!

Kandidat, Chicago, Ill. Mesto Chicago imà 35 volilnih wardov; za vsak ward sta izvoljena 2 mestna odbornika (aldermana). Vi stanujete v 11. wardu, mestna odbornika za ta ward sta Mr. Petkoski in H. Cullerton. Za zakonodajo (Legislature) v Springfield, Ill. je določenih 51 volilnih okrajev. Vsak volilni okraj ima 1 senatorja in 3 zastopnike (Representatives).

Država Illinois je v senatu v Washingtonu zastopana po 2 senatorjih: Mr. Lawrence Y. Sherman in James Hamilton Lewis. V kongresu, ozir. poslanski zbornici imamo pa tam 27 zastopnikov (Representatives).

Naročnik, Kansas City, Kans. Vsled sedanje evropske vojne ni sedaj nikomur svetovati, da bi pošiljal denar v kako starokrajsko hranilnico. Nihče še ne ve kako bo po vojni? Saj je tukaj v Zedinjenih državah dovolj zanesljivih državnih in drugih bank. — Da, oni rojaki, ki imajo od prej denar v starem kraju v kakem denarnem zavodu, izgubijo danes vsled vojne pri vsakih $100.— nekaj nad $35.00. Če se bo denarni kurz avstrijskih kron dvignil?— ne vemo.

Listnica upravništva.

Sledeča krajevna društva so s tem naprošena, da nam zanesljivo tekoči teden dopošljejo imena svojih novih uradnikov za l. 1916 in sicer: št. 20, 39, 67, 68, 73, 80, 94, 100, 102, 124, 128, 142 in 152.

Radi bi priobčili v prihodnji številki že popolen imenik krajevnih društev naše Jednote.

Svetovečerni biseri.

Spisal V. B.

Svetovečerna noč, velik dar milosti in ljubezni božje! Neskončnega bogastva polna, milijoni biserov, resničnih in dragocenih, ves njen kras; vsa njena blaženost in sreča — pokoj in mir božji, ki ga prinaša s seboj! Ni je noči v vsem božjem letu, ni ga dneva v vsej neskončni večnosti, ki bi rodil toliko sreče, ki bi prinesel toliko neizmernega bogastva.

Trdovratni in zakrknjeni grešniki ne postanejo nikoli deležni te sreče, tega bogastva; — samo blagim, nedolžnim srcem, samo spokorjenim dušam je namenjeno vse to. Samo njim se poraja na svet leto za letom svetovečerna noč v vsej svoji prelesti.

Vstane iz mraka in napolni srce in prevzame dušo in raste v jasno noč, z zvezdami posejano; polno je srce in vsa duša je polna svetovečerne noči; — in prikipi v oči in zasije v njih; zableščijo se biseri, resnični in dragoceni, v svetovečerni noči porojeni. — Nobena noč v vsem božjem letu ne rodi toliko neizmernega bogastva. Samo blaga in nedolžna srca, samo spokorjene duše so ga deležne.

• • •

Zbudili so nas, oblekli skrbno in toplo, in stopili smo v drugo sobo. — V kotu jaslice: lesen hlev, pastirji in ovčice iz papirja in lesa. Zraven božično drevo, male, drobne svečke so gorele po njem; pozlačeni in posrebreni orehi, oranže in cukreni angelčki so viseli po vejah.

Zmeglilo se nam je prvi hip pred očmi; kakor bi zrli skozi odprta vrata v raj, tako se nam je zazdelo. Skozi solze, v trenutku porojene iz radosti in veselja, so nam oživeli pred očmi pastirji in angeli, oživeli Kralji, Marija in Jožef, resničen in živ je ležal pred nami v jaslicah sam novorojeni Bog. Zažarela je zvezda nad hlevom, napol razpalim in podrtim, a tako krasnim; po peščenih stezah so se sprehajale ovčice, pasle so se po travniku in po visokem hribu, z mahom obraslim, ki se je vzpenjal za hlevom. Orehi na drevesu — suho, čisto zlato in srebro; po vejah, ki so letali angeli med njimi, so rasle oranže.

Kakor bi zrl v raj, je bilo v hlevu: Jezušček, Marija, Jožef, trije Kralji in vse polno angelov in pastirjev v morju svetlobe, ki je lila z drevesa.

Vse tako krasno in lepo, svetlo v duši, toplo in prijetno v srcu.

In zrla sta oče in mati tri angelčke pred jaslicami, sklenjenih ročic in smehljajočih lic, v očeh solze radosti in sreče, nehoté in nevedé porojene iz preobile blaženosti . . . Zažarelo je tudi njima v očeh, zagoreli so dragoceni biseri, ki jih je svetovečerna noč tako bogata — nepričakovano obdaruje človeka z njimi.

• • •

Prelesten čar je polnil stolnico, ki se je kopala v morju svetlobe. Celi gozdi sveč so goreli po oltarjih; oči je slepila prejasna svetloba električnih žarnic; počasi se je moral človek privaditi, ko je vstopil iz temne noči, iz mračno razsvetljenih ulic.

Natlačenopolna je bila cerkev. Ljudje vseh stanov, vsake starosti, obeh spolov; revež tik bogatina, plemenitaš tik preprostega delavca, uradnik tik kmeta, vojak tik dijaka, gospa tik beračice, sključeni starček med mladino, vnuk ob strani babice — iz mesta in okolice, od vseh strani so prihiteli, da vidijo bajni sijaj polnočnice.

Na evangeljski strani oltarja sedi na visokem prestolu pod svilenim baldahinom metropolit. Vse polno duhovščine okoli njega — vsi sami prelati in dostojanstveniki, stolni vikarji, nadškofova kapelana, cela procesija bogoslovcev, dva lakaja v temni livreji, srebrnoobrobljeni in s srebrnimi gumbi našiti; kratke hlače, dolge, bele nogavice.

Prevzvišenega oblačijo; lakaja mu obuvata bele, svilene nogavice, črevlje iz bele svile, vse čez prešite s čistim zlatom.

Pred njim kleči kapelan, ki drži na glavi knjigo, tik njega bogoslovec s svečo v težkem svečniku z dolgim ročajem iz srebra, bogato pozlačenim.

Ob oltarju stoji ceremoniar, v roki srebrnookovano palico; čez oltar so razgrnjena škofovska oblačila; bogoslovci pristopajo drug za drugim in hite do prestola, poklekajo pred prevzvišenim v znak reverence in izročajo prvemu kapelanu kos za kosom — albo, cingulum, štolo; — kapelan in monsignorja, ki asistirata, oblačijo nadškofa. — Slednjič prinesó palij, na prsih, na ramah in na hrbtu štiri igle, štirje veliki, dragoceni opali. Prelat na desni obesi nadškofu naprsni križeč, viseč na bogati verižici, posejan z biseri in diamanti; na štirih koncih se dražestno leskečejo štirje briljanti. Rokavice krasne, prstan pol bogastva.

Iz zakristije prideta dva nova bogoslovca, dolge, svilene vele čez ramena, v roki prvi mitro, drugi pastirsko palico. Velum bel, bel njihov roket in rokavice bele, samo njihova dolga suknja črna.

Prevzvišenemu dajo mitro na glavo. Vstane, in z njim oba prelata, ki sta mu ob strani, in vsi drugi prelatje v koru in vsi vikarji in bogoslovci, ki so zasedli spodnje klopi. V kotu ob oltarju stojijo vsi drugi, ki so v škofovi službi.

Iz zakristije prihaja po cerkvi cela procesija duhovščine; najprej dva bogoslovca s kadilom, za njima križ, ob vsaki strani akolit z gorečo svečo v velikem, srebrnem svečniku, dva pluvialista v širokih plaščih, subdiakon in diakon, za njima ceremoniar tik pred proštom, prošt z mitro, za proštom njegov mitrarij.

Ko pridejo v prezbiterij, pokleknejo pred oltarjem, se globoko poklonijo na levo in na desno; nadškofu prinesejo pastirsko palico; v spremstvu obeh prelatov gre od oltarja.

Maša se je začela.

Kakor je velik oltar, kroginkrog je obdan z duhovščino, in ves prostoren presbiterij je poln.

Kakor skozi bajno, prozorno tenčico je videti iz cerkve pred oltar, ki je zavit v belkasti dim kadila. Oltar je dragoceno okrašen; velikanski svečniki [illegible] vsa oltarna oprava, vse v istem slogu vse iz srebra. A še bolj dragocena je obleka knezonadškofova in duhovščine, ki asistira; čista, težka svila, pretkana s suhim zlatom, ki se leskeče, da jemlje vid; in prstan nadškofov in njegov naprsni križ in opali, zapičeni v palij, in vse zlate verižice prelatov in vsi talarji iz violičaste svile in pelerine iz hermelinove kože in roketi z visokimi, dragocenimi čipkami . . .

Bogastvo in sijaj, vredna [illegible] be božje in praznovanja Gospodovega rojstva.

"Gloria in excelsis Deo!" zapoje prevzvišeni s čistim, razločnim glasom.

"— et in terra pax hominibus bonae voluntatis!" zamrmra pred oltarjem in zadoni na koru.

Odmoljen je slavospev novorojenemu Bogu; prevzvišenemu prineso mitro in pastorale. — Počasen je njegov korak, njegova prikazen veličastna; pokoj in blaženost miru božjega na njegovem obrazu, v njegovih očeh pa — solze; dve svetli, jasni solzi. Sredi vsega tega sijaja solze! Dragoceni biseri so to, porojeni iz preobilnega bogastva blaženosti in sreče. Dve svetli, jasni solzi, porojeni iz srca.

V vsem prebogatem blišču ni dragulja, ki bi tako jasno in svetlo žarel, kakor tisti dve solzi. — Za vse bogastvo bi jih ne prodal; iztrgati bi moral srce iz prsi in ga prodati s svojimi solzami! Ni ga bisera tako krasnega, tako dragocenega!

• • •

Za ograjo, ki loči presbiterij od cerkve, stoji stara ženica. Slišala je že toliko o sijaju, s katerim praznujejo v mestu sveto noč; in in sina je imela v bogoslovju. Tri ure daleč je priromala popoldne od doma v mesto, obiskala sina in se nekoliko odpočila pri znancih; brž po enajsti uri pa je prišla v stolnico, da bi dobila lep prostor. Kakor bi se zbudila sredi raja, se ji je zazdelo, ko je nenadoma zažarela vsa cerkev in so začele po oltarjih goreti sveče druga za drugo. — Kakor bi bila v nebesih. ji je žarel obraz, ko je zrla nadškofa in vso duhovščino, ko je videla — sina, ki je prišel pred oltar v velikem, širokem pluvialu iz same svile in zlata.

Orosile so se ji oči, zažarelo je v njih; ko se je sin obrnil pri oltarju, je videl njo in njene solze in skozi tiste solze je zrl materi v globino oči, na dno njene duše.

Ni ga groznejšega na svetu, kakor so solze žalosti v materinih očeh; ko jih človek vidi, bi jih popil, če bi si tudi pil s tem strup in smrt, le da bi jih ne bilo več. — A tudi ni dragocenejšega, kakor je biserna solza, porojena iz radostne sreče in veselja, ko zagori v materinem očesu.

Zrl je mladi klerik svojo staro, revno mater; a ni videl njene bolehne starosti in njene ubožne revščine, videl je le solzo sreče in radosti v njenem očesu; dražja mu je bila in ljubša nego vse bogastvo in ves sijajni blišč krog njega. — Sédel je, del biret na glavo in se zavil v zlatotkano svilo pluvirla.

• • •

Vsak na drugi strani presbiterija, pod klopmi zdolej, sta sedela oba štabinista, sredi presbiterija med njima je stal škofov pastoralist, njemu na vsaki strani po en mitrarij, škofov in proštov. — A ko sta štabinista sedla, se je levi toliko zaokrenil na desno in desni na levo, da sta si za hip zrla v obraz in v oči; in levi je pri tem videl desnemu solze v očeh in tudi mater njegovo je bil prej opazil in njene solze; razumel je sina in mater.

"Gratias agimus Tibi propter magnam gloriam Tuam!" (Hvalo Ti dajemo zaradi velike Tvoje slave) je trepetal po cerkvi polnozvočni bariton, on pa ga ni slišal, ničesar ni videl krog sebe, njegov duh je odromal iz presbiterija . . .

Tudi on je imel mater, ki ni imela večje želje v vsem svojem življenju, nego da bi zrla nekoč svojega sina pred oltarjem. — Pa ga ni in ga ne bo nikoli. Tiste dni, preden je oblekel črno haljo, mu je umrla. — Bogve če mu je res umrla. — Stopil je v hišo — pred dobre pol ure je bila še zdrava — pa so mu pokazali skozi vrata v svobo: "Ni je več!" — Ni stopil v sobo in ni pogledal, če je res, kakor so mu povedali; ni se mu zdelo nemogoče, zato tudi ne resnično. — Nikoli je ni več videl, ni mu bilo mogoče prestopiti tistih vrat. — Bogve — morda ni umrla . . . Osleparili so ga za mater, živo so mu jo pokopali . . . Ko se spomni, kako je sedel zraven v sobi, tih, miren, ne besede, ne solze — se mu nenadoma zbudi v srcu neizmerno gorje . . . Čez leto in več — vse, kar je tisti hip otopelo in umrlo v srcu . . . — Po kolenih bi romal pol večnosti daleč na njen grob, da bi ji smel še enkrat pogledati v obraz. — Prepozno! Ni ga več časa, ni je več milosti, ki bi mu to dovolila.

Do krvi se je ugrizel v ustnice. Snel je biret in vstal.

"Pax vobis!" (Mir z vami!) je zapel prevzišeni, in on se je zbudil iz svoje obupne žalosti, kakor bi ga mehka, topla roka pobožala po obrazu.

Bog s teboj in z menoj, blagopokojna, predraga! Z nebes zreš nocoj na mé, in z nebes me boš videla pred oltarjem kmalu in zavedno. Le moči mi izprosi, trdne in krepke, da se mi ne izpodtakne, da ne omagam na težavnem potu pod vrhom. Tvoj spomin me privede do vrha, ni ga boljšega vodnika, bolj zanesljivega na tej poti. — Bog s teboj in ti z menoj!

Dva bisera sta zažarela v svili med zlatom na njegovih prsih in za tema še dva. —

• • •

Kapal je biser za biserom iz rosnih oči in žarel v bogatosijajni razsvetljavi svetovečerne noči. Biser za biserom, oči pa so se topile v tihem, blaženem miru.

Sedeli so po klopeh in stali po vsej cerkvi in klečali po vseh kotih; bogato jih je nebo obdarilo, natrosilo jim je biserov v naročje.

Stara gospa, sama in zapuščena, staromodno oblečena, spomin iz davnih dni; — revež, raztrgan in premrazen, siva, razkuštrana brada, dolgi, zanemarjeni lasje, malho pod pazduho; — devetnajstletna deva, zoren, cvetoč obraz; — skrbipolno lice matere-vdove; — resen, postaren gospod: — različne njihove življenske prilike, čudna njihova usoda, značaj značaju ne podoben — nocoj vsi skupaj zbrani, vsi bogato obdarovani.

• • •

Bogve kje sem jaz nocoj! Morda v stolnici, bogato razsvetljeni, polnonatlačeni, sijajno okrašeni; morda klečim v vaški cerkvi, ozki in nizki; morda sedim kje v mestu v veliki družbi; morda sam s seboj in svojimi mislimi; morda pa doma v toplo zakurjeni sobi, trije skupaj zbrani, četrti, peti sedež prazen; morda meditiram v svoji sobi ali pa romam k polnočnici skozi jasno noč, mrzlo, a krasno: po hribih naokoli sneg, v dolini vse prazno in golo, le po rebrih in po grapastih potih migljajo luči, bližajo se, rastejo — plameni žarnic — hrepenenje romarjev, ki romajo k polnočnici . . .

Kjerkoli, kamorkoli — spomini z menoj! Naj bo življenje še tako tiho in mirno — toliko več spominov, tem ljubših in dražjih! V tihem miru svetovečerne noči ne obiščejo človeka nikoli spomini iz burnih dni in viharnega življenja; zbuja se samo, kar je spalo v srcu, ne iz grude in blata porojeno, ampak v duši spočeto.

Trojne solze joče človek: solze žalosti, solze človeka in solze svetovečerne noči.

Trikrat na leto se mi porodijo v srcu: solze žalosti, solze človeka in solze svetovečerne; nobenih bi se ne sramoval ob belem dnevu, četudi jih temne noči le malokdaj vidijo; nič sramotnega v žalosti, nič sramnega v človeku, nič žalostnega v sveti noči.

Katere so mi ljubše, katere so mi dražje! — Kdor jih pozna, dobro ve.

A najbolj pričakovane so svetovečerne — druge pridejo nepričakovane, brez nestrpnega hrepenenja.

Ni treba, da biseri, v srcu porojeni in v srcu na veke shranjeni.

Ni treba, da romajo ljudje objokanih obrazov skozi dolino solz. Solze v srcu, kroginkrog radost in veselje, ne hrupno in glasno, ampak tiho in resnično.

In v solzah ni treba žalosti same, obupa in grenkosti; tudi radost in veselje je lahko v njih, blažena sreča, sladko hrepenenje.

Svetovečerna noč, neskončen dar milosti in ljubezni božje, neizmerno je tvoje bogastvo! Le nedolžna srca, le skesane in spokorjene duše ga poznajo — nikoli ga še ni bil deležen trdovraten in zakrknjen grešnik!

Razne stvari.

22 miljonov ljudi na begu!

"Pester Lloyd" poroča: Po poročilih ruskega poljedelskega ministrstva je sedaj na Ruskem okoli 22 milijonov ljudi, ki so vsled vojske pregnani s svojih domačij.

Slepci v telefonski službi.

Zadnji čas porabljajo v manjših zasebnih telefonskih centralah v Berolinu tudi slepce. Naprava je opremljena z znamenji otipalne pisave za slepce. Ako se poizkus obnese, se bodo v bodoče na manjših telefonskih postajah nastavljali tudi v vojni oslepeli.

Prevoz mrličev z armadnega ozemlja.

Ministrstvo notranjih del je obvestilo deželna politična oblastva, da si je višje armadno poveljsvo (višje etapno poveljstvo) pridržalo pravico, odločiti v vsakem posameznem slučaju, če naj se dovoli ali ne prevoz mrličev iz armadnega ozemlja, kateremu se prišteva sedaj tudi okupacijsko okupacijsko ozemlje ruske Poljske.

Nov način pozdravljanja.

Nekateri nemški listi so začeli propagando, da bi se odpravilo sedaj običajno pozdravljanje z odkrivanjem in se namesto tega vpeljajo salutiranje po vojaškem vzoru. Znano je, da se je odkrivanje vpeljalo v časih, ko so bili razločki med stanovi jako ostri. Nesvobodni ljudje so se morali odkrivati svobodnim. Z vpeljavo širokokrajnih klobukov je postalo odkrivanje splošnejše in je bilo tudi pri vojakih navadno. Časih je veljalo odkrivanje tudi za poniževalno. To ve vsak iz zgodovine Viljema Tella in Gesslerjevega klobuka. Dandanes je značilno, da pri nekaterih narodih ne denejo radi klobukov z glave. Na Francoskem in na Italijanskem sede ljudje navadno pokriti v kavarnah in restavracijah, tudi v trgovinah se le malokdaj odkrije. Angležpa se navadno tako vede, kakor da mu je klobuk prirasel na glavo.

ČITAJTE IN ŠIRITE GLASILO K. S. K. JEDNOTE!

FRANC PIRC

apostolski misijonar med Indijanci v Severni Ameriki.

(Dalje.)

Menim, zdaj že ona prosi
Za vse nas Gospod Bogá,
Ki dobrotljiv je vse skozi,
Vedno več dobrot nam dá.

Verni očé milost božjo
Prav hvaležno zdaj časti,
Tudi prit' želi za hčerjo,
Da jo vidi v večnosti.

Nosi rožnivene' na vratu
Ino moli, koder gré,
Nehvaležnost trdovratno
Svojo vsakemu pové.

Po puščavi išče ajdov,
Dober svet' za vse ima:
Srečo kaže jim kristjanov,
Pa jih v cerkev pripeljá.

Tak'-le mi previdnost božja
Pomagalcev pridobi,
In iz trdovratnih ajdov
Krotke mi ovčice st'ri.

To prigodbo, ljubi znanci!
Vam popišem prav zvesto,
Da vsi zveste, kak' Ind'janci
Tu' živé, mrjo lepo.

Tu se božja milost vidi
In prečudna vere moč
Prav očitno nad Ind'janci,
Ko jim sije vere luč.

O da mogel jaz bi Kranjcem
Teh Indijanov tje poslat',
In vsem svojim ljubim znancem
Za izgled prav lep jih dat'!

Peto poglavje.

PIRC USTANOVI MISIJONSKI POSTAJI V GRAND PORTAGE IN FORT WILLIAMU.

La Pointe kjer je za te dobe misijonaril g. Baraga,, je 480 milj od Sault Ste Marie. Je pa velik otok na zahodni strani Superior jezera. Iz La Pointe poroča g. Pirc v listu (dne 21. julija 1838) najprvo o delovanju misijonarja Barage; potem pa opisuje Indijance tako-le:

" Vteku treh let, kar bivam med Indijanci, imel sem priliko, opazovati jih po raznih krajih in ob raznih priložnostih in sicer kristjane in divjake. Trditi zamorem,da so dobrosrčno, potrpežljivo in podučljivo ljudstvo. Pripravljeni so za vse dobro in blago. Tudi kot divjaki, če so le ločeni od zapeljivega sveta, ne žive hudobno in razuzdano. Če pa pride misijonar k njim, poslušajo ga radi in postanejo dobri kristjani One seveda, ktere so beli pohujšali in z žganjem spridili, ali pa jim sovražniki naše vere vcepili sovraštvo do vere, je težje spreobrniti in olikati. Pri nobenem narodu ne bodeš našel tako redko tatvine, krivice ali nezvestobe nego pri Indijancih. Tudi umori so prav redki. Izjeme so le, kedar jih krvno maščevanje ali huda lakota sili k temu. Tudi najbolj divji Indijanci ne store misijonarju nič žalega. Še iz one dobe, ko so jim storili jezuiti toliko dobrega, kar se je med njimi ohranilo po ustnem izročilu, imajo do misijonarjev veliko spoštovanje. Imenujejo nas makatioakvanoie — črnosuknarje. Zaupanje imajo le do onih misijonarjev, ki govore francoski jezik; za Angleže ne marajo, v njih očeh veljajo ti za krivoverce. Od tod tudi, da ne dosežejo skoro nobenega uspeha protestantski misijonarji. Ako bi bili jezuiti zamogli nadaljevati pričeto delo, bili bi zdavnej vsi Indijanci katoličani in omikani narod. Ako bi bilo tudi sedaj dovolj delavcev in pripomočkov, razsvetlila bi kmalu luč sv. vere vse gozde Indijancev."

Po kratkem oddihljaju pri svojem rojaku se Pirc poda na severno stran velikega Superior jezera v Grand Portage, kamor je dospel v 23. dan julija. Ta kraj je sto milj od La Pointe. Tukaj je ustanovil jako nadepolno misijonsko postajo. O svojem delovanju tu je poročal Leopoldinski družbi v listu dne 1. oktobra 1838. leta.

"Grand Portage je bil že od starih časov najznamenitejši kraj ob Superior jezeru," piše med drugim. "Tukaj je bivalo nekdaj po več tisoč Indijancev. Bil je namreč sedež neke angleške kupčijske družbe, ki je po severnih delih kupčevala z Indijanci. Ko so pa pred 35 leti pregnali to družbo, razkropili so se tudi Indijanci. Pred dvema letoma se je tukaj naselil zopet neki kupec iz Kanade, Kote po imenu. Rudečekožci so se jeli zopet zbirati in naseljevati po teh krajih. Njegova pobožna žena je divjake seznanila s sv. vero, da so želeli misijonarja in sprejeti sv. krst. Neki dogodek pa jih je za sv. vero še bolj vnel.

Neki mlad Indijanec namreč zboli prav nevarno. V bolezni si išče pomoči s svojimi vražami. misleč, da mu vraže povrnejo ljubo zdravje, velel je razobesiti po stenah raznovrstno vražarsko čaro, recimo, kačje kože, medvedove glave, lisičje repe, itd. Čarobnik pa je bobnal nad bolnikovo glavo na čorobni boben ter zagovarjal bolezen. Bolnik sam pa je zdihoval v smrtnih težavah k hudemu duhu Mathimanitu: "Oj, ne muči me več in pusti me še živeti!" Ko se ta komedija in bedarija vrši v bolnikovi sobi, pride k njemu njegova sestra, ki je bila v krščanstvu že podučena. Razjoka se nad to bedarijo, rekši bratu: "Ljubi brat, za smrt si bolan, in staviš svoje zaupanje na te bedarije, ki ti ne morejo pomagati. Raje zaupaj na Boga, našega Stvarnika, ki ti je dal življenje. Le on sam ti zamore pomagati in zopet povrniti ljubo zdravje." Bolnik sluša sestro. Brzo veli svoji ženi, naj pobere vse te vražarije v vrečo ter sežge pred hišo. Potem pa prične moliti k Bogu in ga prositi za ljubo zdravje. Tudi stori obljubo, da hoče prejeti sv. krst, če mu Bog da zdravje. In glej! precej mu odleže in kmalu ozdravi po božji pomoči. Temu čudapolnemu naglemu ozdravljenju se niso malo čudili divjaki. Tudi so dobili veliko zaupanje do Boga in sv. vere.

Ko se pripeljem po jezeru 23. dne julija v Grand Portage, pričakovali so me divjaki že željno ob bregu. Omenjeni divjak je šel celo daleč po vodi, da mi poda prvi roko. Bil je tudi prvi krščen. Sedaj je prav goreč kristjan in prvi pevec v cerkvi. Ubogi divjaki me prisrčno sprejmejo ter peljejo v majhno hišico iz cedrovega lesa; okna je imela iz srnjeve kože mesto stekla. Ker so znali za moj prihod, postavili so mi jo sami že poprej. S prvim govorom o koristi sv. vere sem pridobil srca vseh. Le neki star divjak, ki je umoril svoje stariše, ženo in otroke ter jih pojedel, ostal je trdovraten. Vse opominjevanje je bilo zaman, odgovoril mi je: "Nisem vreden sv. vere in milosti božje. Bila bi nečast za sv. vero, ko bi prišel v vašo sveto družbo. Zato hočem ostati malikovalec ter deliti osodo druzih divjakov."

Taki in enaki zgledi so živ dokaz, da zamoremo mi — slabo orožje v roki pravičnega Boga, ki skaže usmiljenje onim, kterim po svoji neskončni pravičnosti hoče, — le tam uspešno delovati, kjer omeči srca usmiljenje božje.

Na praznik sv. Jakoba sem blagoslovil na čast sv. Petru cerkvico, ktero so postavili goreči divjaki iz cedrovega lubja. V njej oznanujem po dvakrat na dan božjo besedo, zjutraj in zvečer. Drugi čas porabim za uk v šoli, ktero obiskuje, vse do 50. leta svoje dobe. Svoje učence, ki se po štirikrat na dan menjavajo, učim brati, pisati, moliti in peti. Ti priprosti divjaki imajo toliko veselja do učenja, da se je v teku dveh mesecev naučila jedna tretjina brati iz knjige, ki jo je spisal g. Baraga.

Ker kažejo ti divjaki jako dobro glavo, namenil sem se tukaj ustanoviti vzgledno misijonsko postajo. Zato nisem krstil nobenega, če ni znal dobro na pamet krščanskega nauka in molitev ter ceniti veliko vrednost sv. vere. Krščujem le ob nedeljah popoldne, pa prav slovesno. Včeraj (30. sept. o. l.) sem krstil in cerkveno poročil še le glavarja. Prišel je k tej slovesnosti v beli suknji z rumenimi trakovi obšiti; prepasan je bil z rudečim prepasom. Hlače je imel rudeče, ki so bile lepo pisane, in rumene škornje. Njegova sedemdeset let stara nevesta je imela črno obleko z raznim lepotičjem. Ime jej je Jožefa Otakahivan, njemu pa Fran Espagnol. Je sin španjskega kupca. Njegova mati, Indijanka, ga je tukaj izredila. Radi njegovih izvanrednih zmožnosti za vojsko in lov so si ga Indijanci izvolili za glavarja. Prav spodbudno je prejel zakrament sv. krsta in obžaloval vse pregrehe. Iz maščevanja je namreč preklal nekemu Indijancu glavo, ker je — kakor so pripovedovali — 22 ljudi v gozdu umoril in pojedel.

Po teh krajih so nekdaj Indijanci počenjali najostudnejše hudobije; sedaj so pa prav pobožni kristjani. Oj, koliko dušnega veselja za me, ko opravljam nekrvavo daritev v cerkvici, ki stoji na onem mestu, kjer je poprej vabil boben divjake k plesu malikom na čast."

Iz Grand Portage je proti jeseni ustanovil Pirc še drugi misijon v Fort Williamu. Ta kraj je 45 milj od poprejšnje misijonske postaje.

"Stara ženica se pripelje v majhnem čolniču iz Fort Williama v Grand Portage," piše 5. dan novembra, "in mi pripoveduje, da se je ondotnim divjakom napovedal pastor. Indijanci pa bi raje imeli črnosuknjarja in sprejeli njegovo vero. Povabi me, naj brzo pridem k njim. Precej slušam ta migljaj božje previdnosti. Izberem si osem novokrščenih Indijancev, ki so bili najbolj goreči kristjani. Ti so me peljali v majhnem čolniču iz brezovega lubja v oni kraj. To moje potovanje po jezeru je bilo jako težavno in nevarno. Vedno nam je pihal nasproti veter. Bojevali smo se z velikimi valovi ter drčali preko visoko vzdigajočih se valov, kakor po strehah dolgega mesta. Kot led mrzla voda nam je pluskala na glavo in za vrat. Kranjec ne vajen tacih smrtnih nevarnosti bi umrl strahu. Moji brodniki, Indijanci, pa so veselo prepevali svete pesmi. To sem imel za znamenje dobrega uspeha. Iz skušnje sem že znal, da me Bog pripravlja s telesnimi nadlogami na dušno veselje.

Srečno dospemo na kraj. Divjaki so nas prav prijazno sprejeli. Ondotni kupec me je sprejel v svojo hišo prav gostoljubno. Odloči mi v hiši veliko sobo za božjo službo. Moji brodniki se brzo razkopljejo po kočah Indijancev ter jim [illegible] nanijo prihod misijonarja in povabijo k poduku in službi božji. Jako se zavzemo divjaki, videti moje Indijance njih stare znance, da znajo prav pobožno moliti, brati iz knjige, lepo peti ter pri sv. maši še celo latinski odgovarjati. Podučeval sem jih več dnij. Vsa občina se je odločila, da hoče sprejeti sv. vero. Krstil sem pa sedaj le otroke in nekaj odraščenih. Nisem namreč imel časa, ostati pri njih dotlej, da bi se bili vsi naučili potrebnih resnic, sv. v[illegible]n molitev. Tudi mojim brodnikom se je mudilo domu, da preskrbe svoji družini potrebnega živeža. Pustil sem jim pa v veri dobro podučenega Indijanca, ki zna tudi brati. Ta jih bode pripravil za sv. krst do mojega prihoda. Mislim jih pa kmalu zopet obiskati.

Dobri divjaki so se mi prisrčno zahvalili za poduk ter obljubili, da bodo prav dobri kristjani. Tudi so mi izrekli željo, da bi radi drugo leto postavili pod mojim vodstvom novo cerkev. Obljubil sem jim, da jim bodem pomagal, če mi bode božja previdnost poslala potrebnih pripomočkov.

Doletelo me je pa še drugo veselje. Nedavno je prišel neki glavar Indijancev od severa pet dnij hoda daleč v Grand Portage, da zve kaj več o veri, ki slovi že med njegovimi podložniki. Jako mu je dopadlo petje in pesmi, ktere so mu prepevali moji Indijanci dve noči. Obljubil mi je, da spomladi pride s svojimi ljudmi sem, da sprejmo sv. krst.

Po severnih krajih je še mnogo divjakov, ki žive ali skupno ob jezerih in rekah, ki so polne rib, ali pa tavajo brez stalnega bivališča po gozdih za divjačino, jednako neumni živini. Nikdar še niso slišali kaj o sv. veri, niti videli misijonarja."

Dalje omenja naš misijonar, da je polje misijonskega delovanja široko, pa delavcev v tem vinogradu Gospodovem malo; izreka željo, naj bi prišli novi delavci sem. Kdor pa hoče po misijonih uspešno delovati, mora biti vešč v bogoslovskih vednostih, izkušen v dušnem pastirstvu, znati francoski in angleški jezik in biti trdnega zdravja. Tudi mora biti preskrbljen s potrebnimi rečmi za misijonsko službo božjo.

(Dalje prihodnjič.)

AKO

hočete zvedeti za naslov kakega Vašega sorodnika, znanca in prijatelja,

AKO

imate na prodaj kako zemljišče, farmo, trgovino ali hišo,

AKO

hočete—da bode Vaša trgovina, ali podjetje še bolj napredovalo:

OGLAŠUJTE

v največjem slovenskem tedniku v

"GLASILU K. S. K. JEDNOTE"!

Rojaki in rojakinje!

Zakaj bi Vi plačevali višje cene pri tujcih, če vam domača družba pošlje denar v staro domovino vedno točneje, zanesljive in ceneje?

Vsako pošiljatev garantiramo.

5 kron pošljemo zdaj za.....$ .75
50 kron pošljemo zdaj za..... 7.20

100 KRON ZA $13.95

500 kron pa za.....$70.00

Pri teh cenah je poštnina že vračunana.

Predno pošljete večjo vsoto pišite nam za nižje cene, da Vam prihranimo denar.

Pošiljatve in pisma naslovite na:
AMERIKANSKI SLOVENEC
bančni oddelek,
Joliet, Illinois.

Stavbinsko in posojilno društvo 'SLOVENSKI DOM'

Chicago, Ill.

Domače podjetje. Ustanovljeno in inkorporirano po zakonih države Illinois.

Sprejema hranilne uloge in posojuje denar na posestva in na delnice tega društva. Delnice se plačujejo po 25c na teden in vrednost vsake delnice naraste v teku 6 let in 4 mesecev na $100.00 (sto) dolarjev..

Rojaki! Poslužite se tega izbornega načina pri hranjevanju!

Rojaki izven Chicaga! — Pišite za pojasnila!

Louis Duller, predsednik.
Jos. Steblay, tajnik, 1840 W. 23. St.
Frank Banich, blagajnik.

Vsem Slovencem in Hrvatom priporočam mojo gostilno

"Hotel Flajnik",

3329 Penn Avenue,

v kateri točim vedno sveže PIVO, ŽGANJE, VINO IN RAZNOVRSTNE DRUGE PIJAČE.

Priporočam se cenjenemu občinstvu v najobilnejši obisk. — Vsi znanci in neznanci vedno dobrodošli!

NA SVIDENJE!

GEO. FLAJNIK, LASTNIK,
3329 Penna Ave. . .Pittsburg, Pa.

United Undertaking Co.

POGREBNIKI

Podjetje, s katerim se v svesti tudi Slovenci.

Na vogalu Union & D. St., Pueblo, Colo.

Se priporoča Slovencem za blagohotno naklonjenost.
3.17.16

PETER CULIG
JAVNI NOTAR

1245 So. Santa Fé Avenue,
Pueblo, Colo

Izdeluje vsakovrstne pravoveljavne listine, spadajoče v notarsko stroko za Združene države in staro domovino.

MARIJA SLUGA
2325 So. Wood St.
Chicago, Ill.

Telephone Canal 2[illegible]
izkušena in s državnim dovoljenjem potrjena
BABICA
se uljudno priporoča slovenskim in hrvatskim ženam.

ŠE NIKDAR

niso bile avstrijske krone tako po ceni kakor sedaj. Poslužite se torej te ugodne prilike in se spominjajte svojcev v stari domovini s kakim denarnim zneskom. Pošiljatve so jamčene.

Sedaj Vam pošljem K 100 samo za $13.00

Tudi izdelujem vsakovrstne pravoveljavne listine in izvršujem vse, v notarsko stroko spadajoče zadeve za Združene države in staro domovino.

Se Vam priporočam spoštovanjem

JOSIP ZALAR,
1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

POZOR! Kadar se nahajate v gostilni,

3 pristne pijače, 2 zdravilne.

zahtevajte vedno dobre, zdrave in pristne pijače, in te so A. Horwatove: Importirani Brinjevec, Slivovec, Tropinovec, Grenko Vino in Kranjski Grenčec. Moja tvrdka je prva i edina samostojna, ki importira žgane pijače in zelišča naravnost iz Kranjskega. Rojaki, zapomnite si, da je A. Horwatovo Grenko Vino napravljeno iz najboljšega californijskega rudečega vina in iz najzdravejših zelišč ter nadkriljuje vse druge pijače te vrste za človeško zdravje. Ravno tako Kranjski Grenčec. Posebno ako pijete slabo žganje, ne bo nikdar škodovalo, če denete polovico tega grenčeca vmes.

A. Horwat, 1827 W. 22. St., Chicago, Ill.

Telefon: Canal 2638.

MATH GRILL

SLOVENSKA GOSTILNA

1847 W. 22nd St., Chicago, Ill.
(blizu So. Lincoln St.)

kjer se prodaja izborna, vsakovrstna pijača, unijske smodke, osobito pa pristno domače vino iz najboljšega newyorškega grozdja.

Biljardna miza je prijateljem biljardne igre vedno na razpolago.

Slovencem se najtopleje priporočam za obilen obisk.

Imam še nekaj takih priveskov in brošk za člane in članice K. S. K. J. v zalogi in jih prodajam: fino pozlačene po $2.00 (prej $3.00). 14 kar. zlate po $6.00 (prej $8.00). Imam jih v zalogi samo jaz.

F. Kerže,

2711 So. Millard Ave., Chicago, Ill.

POSKUSITE

zaboj najboljše pive

"OLD LAGER"

katero izdeluje

Citizens Brewing Co.,
v Joliet, Ill.

North Collins Street.

Both Phones: 272.

JOLIET TRUST AND SAVINGS BANK

Z $1.00

se otvori lahko pri nas

hranilno vlogo

katera se obrestuje po 3%

Joliet Trust & Savings Bank

114 N. Chicago Street
JOLIET, ILL.

Ta banka je pod državnim nadzorstvom.

Novice iz stare domovine.

KRANJSKO.

— **Umrli so** v Ljubljani: Jerica Šetina, bivša dijaška gospodinja, 73 let. — Alojzij Pečnik, ključavničarski vajenec, 16 let. — Amalija Schaeffer, trgovčeva vdova, 56 let. — Terezija Burjan, zasebnica, 80 let. — Fran Pogačar, občinski ubožec-hiralec, 66 let. — Matija Mulej, kajžarjev sin-hiralec, 35 let. — Fran Vovko, hišnik, 74 let. — Franc Franz, južne železnice nadsprevodnik v pok., 59 let. — Fran Spaček, pešec. — Ivan Cesar, južne železnice pristav v pok., 77 let. Matija Hočevar, kmet-hiralec, 49 let. — Marija Delač, občinska uboga-hiralka 69 let. — Stipo Ljubičič, vojaški voznik.

— **Pogreb škofa Starihe.** Dne 30. novembra dopoldne je bil v Ljubljani sijajen pogreb ameriškega škofa, našega rojaka g. Ivana Starihe, pri katerem je bila velika množica udeležnikov in gledalcev. Ob 9. uri dopoldne je blagoslovil prevzv. g. knezoškof dr. Jeglič ob veliki asistenci truplo pokojnikovo pred hišo in potem so se izvrstili mnogoštevilni pogrebci med vrstami gledalcev na poti proti stolnici. Tu so postavili krsto z belo škofovo kapo in višnjego štolo med zelenje in sveče pod kupolo in prevzvišeni je daroval ob veliki asistenci slovesni Requiem z običajnimi petimi absolucijami. Po dokončanih obredih so dvignili krsto zopet na voz in prepeljali na pokopališče pri Sv. Križu. Pogreb, ki ga je priredil mestni pogrebni zavod z velikim sijajem, je otvorila četa vojakov — pokojnik je bil, kakor poročano, pred duhovniško službo vojak, se udeležil bitke pri Kustoci in bil odlikovan — za temi so nesli trije vojaki križ s tančico in veliko žalno zastavo. Za temi so šli otroci iz sirotišnice Lichtenturnove, ljubljanski frančiškani ter vsi teologi iz knezeškofijskega semeništča. Stolni kapitelj s prevzvišenim gosp. knezoškofom dr. Jegličem in stolnim proštom Sajovicem so se vozili v galažalnem vozu. Oddelek semeničnikov je pel psalme, ob galamrtvaškem vozu je stopal špalir vojakov, za vozom pa so šli med drugimi: zastopnik vlade gosp. dvorni svetnik grof Chorinski, zastopnik dež. glavarja g. ravnatelj Zamida, za deželno društvo "Rdečega križa" predsednik g. okr. glavar v p. Del Cott z gospodi od vodstva, dalje dvorni svetnik Hubad, predsednik dež. banke Pollak, gimnazijski ravnatelj Štritof in velika vrsta duhovnih in svetnih gospodov. Med pogrebci je bilo mnogo gospa.

— **Junaške smrti** je padel dne 28. novembra popoldne pri Sv. Luciji c. kr. poročnik in cand. jur. g. Ivan Šušteršič, sin g. deželnega glavarja, g. dr. Ivana Šušteršiča. Zadela ga je sovražna granata. Mlademu junaku časten spomin, kruto prizadeti rodbini pa naše najiskrenejše sožalje.

— **Padel je** junaške smrti za domovino v cvetu mladosti, komaj 18 let star c. in kr. poročnik gospod Franci Mikuš, sin pdk. dež. sodnega svetnika in sodnega predstojnika v Škofiji Loki, odlikovan z veliko srebrno hrabrostno svetinjo. Že prej ranjen, se je po okrevanju vrnil na bojišče, kjer ga je v bojih pri Oslavju zadela junaška smrt. Bodi mlademu borilcu ohranjen blag spomin.

— **Padel je,** dne 20. novembra l. l. na severnem bojišču orožniški stražmojster Anton Štimec, doma iz Kočevskega okraja na Kranjskem. Služboval je v različnih krajih na Kranjskem, kakor v Koprivniku, v Črnomlju in na Turjaku ter bil konečno v mesecu februarju dodeljen 13. orožniškemu poveljništvu. Bil je dobro znan v različnih krogih na Kranjskem, posebno pa v krogu svojih kolegov.

— **Na severnem bojišču** je padel Ljudevit Lenič, dijak I. drž. gimnazije v Ljubljani, doma iz Spod. Slivnice pri Grosuplju. Mnogo obetajoč poet, ki je objavljal svoje prvence večinoma v "Zori," a tudi že v "Dom in Svetu."

— **Padel** je na bojišču ob Soči Franc Okorn p. d. Višnar iz Šenčurja.

— **Ranjen** je bil na bojišču pri Soči petošolec Ivo Lilleg, sin obč. svetovalca naddavkarja g. Maksa Lillega. Šel je prostovoljno na bojišče. Ranjenega mladega junaka so pripeljali v Ljubljano.

— **Ranjen je vjet.** Nadporočnik Franc Korent, uradnik c. kr. tobačne režije, sin uslužb. Kranjske hranilnice Jos. Korenta v Ljubljani, je bil celo leto v vojni proti Rusiji, zadnji mesec pa v vojni proti Italijanom, kjer je bil 11. novembra težko ranjen in odpeljan v vjetništvo. Ž njim je bilo vjetih še nekaj mož in njegov sluga Panc, ki ga ni hotel težko ranjenega samega pustiti. Oče je dobil 27. nov. iz Švice obvestilo, da se nahaja nadporočnik Korent težko ranjen v bolnici v Korminu. Ranjen je na zgornjem delu noge, a vendar je upati, da mu ohranijo nogo.

— **Dolinarjev Boroević.** Vojska je in kdor se ne bori, govori o nji, jo opeva, slika in modelira. Ali bo tudi na umetniškem polju sledil preporod, kakor ga prerokujejo, no to ne spada v okvir poročila o Dolinarjevem Boroeviću. V gorki, še bolj zakajeni sobi, med svežim mavcem in starejšimi kipci raznih očetov, stoji v nadnaravni doprsni velikosti kip generala in spodaj napis: Boroević... Tam ob Soči so gorke ure, zrak se stresa in gore dajejo zamolkel odmev, tam je borba za vničenje in pogubo. General stoji, plašč ima ogrnjen in ga spredaj drži s prekrižanimi rokami. Mirno gleda ta smrtni ples, mirno in s pogledom človeka, ki ve, kdo ga je postavil; s pogledom objema vse obzorje, vidi kako buta val za valom ob pečino, ali skala je nepregibna in ni sence dvoma na njegovem obrazu. Danes ne bo konca, niti jutri, morda tedne in mesece, morda branitelj ve, kakšen bo konec, zato je miren in mirna je domovina... Za našo grudo moči kri soške poljane, potomci bodo iskali znakov te dobe — in kip, v katerem je poosebljena vsa naša borba in naša velika doba, mora priti iz atelijeja v kraj, vsakemu viden in dostopen!

— **Umrl je** v Ljubljani na Poljanski cesti ključavničarski mojster in načelnik ključavničarske zadruge g. Ivan Pust, star šele 41 let.

— **Umrl je dne 28. novembra** v Slomškovi ulici v visoki starosti 77 let znani narodni poštenjak gospod Ivan Cesar, uradnik južne železnice v pok., oče svojega imena vrednih sinov Julija Cesar, stotnika pri 55. pešpolku in Ivana, revidenta južne železnice. Pokojni je bil rojen v Mirni peči na Dolenjskem, bil je vedno odločen in neustrašen Slovenec, mož jeklenega značaja in nepremakljiv v svojem prepričanju ter do konca zvesti pristaš narodno - napredne stranke. Naj mu bode lahko domača gruda in ohranjen častni spomin!

— **Zastrupil** se je v Stražišču pri Kranju Franc Mayer, bivši trgovski pomočnik, rojen na Bledu, pristojen v Kamnik. Izpil je četrt litra mošta, v katerega je bil namešal lysola.

— **V Mokronogu** je našla smrt pot v "škarpo;" dolgo je ni bilo, sedaj se je pa oglasila pri stari Zalki Pleskovič in jo vzela seboj, 95 let je dočakala Zala, tudi stara Umbergarca se je preselila, 89-krat je videla trto cveteti.

— **Umrl** je v Zapogah pri Smledniku ondotni mizarski mojster in čebelar Janez Vehove v starosti 46 let.

— **Odlikovan Orel.** Maks Peterlin, član predsedstva Zveze Orlov in zmagovalec pri tekmi ob hrvatsko-slov. katoliškem shodu, sedaj kadet pri 27. domobr. polku, je bil te dni odlikovan s hrabrostno svetinjo II. vrste in predlagan v povišanje.

Vipavska dolina. Dne 16. novembra je snežilo okrog cele naše doline, tja dol do Dobrdobske planote in do Sv. Gore; vsled tega je postalo že precej mrzlo in videli smo prvi led. Najbrže je pritisk mraza ohladil tudi Italinu njegovo vročo izdajalsko kri. Nič več ne vidimo njegovih bliskajočih se granat; tudi njih zrakoplovi počivajo, saj so se zastonj toliko trudili, da bi nas kjerkoli zadeli. Polagoma smo se prilagodili novemu življenju; nič več nas ne vznemirja, ker smo prepričani, da verolomni sovražnik ne bi nikdar videl naše lepe domovine. Tudi delo nam gre dobro izpod rok, ker naše branitelje nadomestujejo tem pridnejše naše mladenke in žene. Večinoma se vidi, da gospodarstvo nič ne trpi radi vojne, da, pri mnogih se opazuje celo napredek. Kjer so pridni in varčni, odložijo marsikatero kronico na stran, ki pride prav po vojni. Temu so priča naše posojilnice in hranilnice, ki sprejemajo nove vloge in brišejo stare dolgove. O pijančevanju ni več sluha ne duha, kar je gotovo prav, ne samo glede zdravja, ampak tudi glede dobre kupčije. Kmet si misli, zdaj je čas, da kaj poplačam, saj še stari ljudje ne pomnijo, da bi se bilo kdaj vino tako drago prodajalo. Zdravstvo je prav dobro, slučaji smrti so le redki. Seveda nam je hudo, ker že toliko časa ne slišimo zvonov, in pri vsej gotovosti, da ne pride k nam Italijan, nam je tesno pri srcu, ko slišimo tako silno gromenje topov, ki sedaj še bolj odmeva.

Zasačen vlomilec. Brezposelni pekovski pomočnik Valentin Jugovic iz Stare Loke, je imel v Celovcu svoje posebno stanovanje, v katerem pa je ponoči prav redkokrat prebival. Policija si je ogledala njegovo stanovanje in našla tam vse polno, iz različnih vil ob Vrbskem jezeru ukradenih stvari. Jugovic je priznal te vlome in izpovedal, da je v družbi nekega Štefana Bocelle napravil dotične vlome. Bocella pa da je tudi samo tod in tam vlomil in dal ukradene stvari Jugovicu spravit. Jugovic je bil zaradi teh in drugih tatvin obsojen na dve leti ječe.

Naš zani klavirski virtuoz, gospod Anton Trost, bivši učitelj "Glasbene Matice," je dne 7. novembra sodeloval pri koncertu dunajskega koncertnega društva v veliki dvorani "Konzerthausa". Predvajal je Chopinov E-mol koncert in dosegel popolen umetniški uspeh. Nabito polna dvorana mu je navdušeno ploskala v zahvalo za krasen umetniški užitek. V priznanje mu je bil poklonjen lovorjev venec. "Wiener Tagblatt" n. pr. omenja, da je podal dokaze visoke tehnike in muzikalnega okusa. Zelo laskavo oceno je priobčila tudi "Neue Freie Presse," ki omenja, da je pri predavanju dokazal popolno umevanje poleg sijajne tehnike in da je žel splošno, živahno priznanje. Kdor pozna razmere, ve, kolike so zahteve, ki jih stavi dunajska publika do umetnika in zato mu čestitamo k tako krasnemu uspehu.

50letnico svojega obstoja je slavila dne 19. novembra 1915. ljubljanska Elizabetna otroška bolnica. Njen ustanovitelj je nekdanji mestni fizik dr. Viljem Kovač, ki je neumorno deloval za to lepo humanitarno idejo. Na njegovo inicijativo se je sestavil posebni odbor, ki je nabiral prispevke ter otvoril 19. novembra 1869. na Poljanah štev. 54 skromno bolnico, katere protektorat je prevzela blagopokojna cesarica Elizabeta. Dvajset let pozneje — 19. novembra 1889. — se je preselila bolnica v svoje moderno novo poslopje. V teku 50. let je bila Elizabetina bolnica zavetišče tisočev bolnih otrok. njene zasluge na humanitarnem polju so velike in zavod lahko z zadoščenjem slavi polstoletnico svojega delovanja.

Splošne maksimalne cene za svinjsko meso in mast bodo razglašene, kakor poročajo dunajski listi, v kratkem času. Veljaje bodo za avstrijske in ogrske dežele. Prvotna cena za svinjsko meso bo znašala 5 K 20 vin., znižala se bo po 28. dneh na 5 K in po nadaljnih 28. dneh na 4K 80 vin. Cene za mast bodo znašale istočasno 6 K 80 vin. oziroma 6 K 50 vin., oziroma 6 K 20 vin., oziroma 6 kron.

7,000.000 kron bodo dobili svinjerejci na Kranjskem za prodane prašiče več vsled zvišanja maksimalnega tarifa. "Domoljub" piše o tem vprašanju: "Hvaležni smo, ker je deželni odbor kranjski pri deželni vladi dosegel, da se je zvišala cena prašičev. Zlasti deželni glavar ima pri tem velike zasluge. Torej pri vsakem kilogramu se cena zvišala za 70 vinarjev. Vzemimo le, da se proda 100.000 prašičev po 100 kilogramov. Povišek znese sedem milijonov kron, ki jih bodo naši kmetje več dobili. V resnici je število še veliko večje. En sam gospodar, ki ima dva prašička na prodaj, bo dobil zdaj 140 kron več. To je nekaj pomoči, da bo mogel družini obleko in obutev napraviti."

ŠTAJERSKO.

— **Umrl je 16. novembra v Sv.** Tomažu pri Ormožu po hudi bolezni daleč okoli znani Jožef Pintarič, bivši kmet v Bratonečicah in oče že pok. kaplana č. g. Antona Pintarič, v 77 letu.

— **Padel** je na Doberdolski planoti trg. sotrudnik Dinko Cizel iz Polzele.

— **Samomor.** V celjskem mestnem parku se je ustrelil 15letni slaščičarski vajenec Josip Osner iz Gradca. Zadel se je s 6mm flobert-pištolo naravnost v srce. Kaj je gnalo fanta v smrt, še ni dognano.

— **Blazen vojak.** V rezervni bolnišnici v Brucku je zblaznel neki infanterist in je najprej dva druga bolnika, ki sta spala kraj njega, z noži zabodel v trebuh. Ko je stražnik prihitel na pomoč, je blazni vojak napadel še njega in ga težko ranil na trebuhu in pri srcu. Stražnik je smrtnonevarno ranjen.

— **Duhovniške vesti s Štajerskega.** Župnijo Zibiko je dobil č. g. Ivan Jelšnik, kaplan v Šmartnem na Paki. — Umrl je č. g. Janez Šparhakl, župnik v pok. pri Sv. Petru na Medvedovem selu.

— **Nepoboljšljiva tatica** je Josipina Javšič, ki je bila dne 19. novembra v Celju aretirana. Ta dan je odpeljala posestniku Francu Sušeku konja z vozom izpred neke gostilne na Zidanem mostu, a orožnik jo je došel in jo prijel. Obsojena je bila že dne 19. oktobra na 2½ leta ječe zaradi mnogih tatvin, a z ozirom na njeno bolezen, so odložili nastop kazni. Ta čas je Josipina Javšič porabila, da je izvršila nove zločine.

Sv. Frančišek Ksaverij v Savinski dolini. Zopet smo dobili žalostno vest, da je padel na južnem bojišču iz naše župnije 29. oktobra devetnajstletni mladenič Ivan Ermenc, ki je služil pri domačem pešpolku štev. 87. Zadela ga je sovražna granata; bil je na mestu mrtev. Bodi mu zemljica lahka! Pisal je en dan pred svojo smrtjo sledeče pismo: Predragi moji. Hvala za poslani den — Oprostite, da sem tako dolgo odlagal s pisanjem. Tudi od Vas nisem dobil nobenih poročil. Ravno danes v tem prekrasnem božjem dnevu sem se pripravil k pisanju. Žalibog, da tako krasne dnove grme sovražni in naši topovi. Človek bi oglušil od neprestanega grmenja in vriskanja granat. Tudi jaz v svojem skrivališču pohitim mnogokrat s svojimi mislimi in željami v prekrasno, milo mi domovino. Upanje imam v Vsegamogočnega, da me obvaruje grozne nevarnosti ter da se po končani naši zmagi povrnem v preljubi domači kraj k vam, predragi moji. Na lastne oči sem videl ravno kako je krogla našega topa zadela sovražni zrakoplov naravnost v osrčje ter je strmoglavil na tla. Tako je moderna vojska, ki se vrši v zraku in na zemlji. Mnogo pozdravov Vam pošilja Vaš Ivan. — In dan na to, je bil ta ljubi pridni mladi vojak — mrtev.

Zaprli so v Bruku na Štajerskem agenta Franca Pristernika, ki je rodom iz Gradca in je z več mladimi možkimi iz Bruka in Kapfenberga počenjal vsakovrstne protinravnosti.

PRIMORSKO.

Gorica. — Italijani razdevajo Gorico dan na dan; mesto se sesipa v razvaline. Sedaj padajo granate, ki podirajo zgradbe, nato vžigalne granate, ki vžigajo, da se dvigajo visoko ognjeni zublji, sedaj bombe. Ubogi ljudje pa trpijo, se skrivajo in padajo kot žrtve italijanske zbesnelosti. Tako je vsak dan. Danes priobčeno uradno poročilo pravi, da je padlo v srednje dele mesta nad 1000 bomb. Umevno, da kdor more, beži, kdor si ne upa ven, tiči v kakem kotu in pričakuje, kdaj ga obišče smrt. Mesto se prazni. Odšle so bolnišnice, kar je še uradov tam, odidejo, ker vzdržavati ni več mogoče nobenemu. Mesto pada v razvaline.

— **Obstreljevanje Gorice.** — Iz poročil iz vojnoporočevalskega stana: Dne 18. novembra se je bilo pričelo zopet ljuto obstreljevanje mesta. Ogenj je bil porazdeljen na vse mesto. Največje opustošenje je povzročil požar ta dan na Travniku. "Parkhotel" je zgorel, škofijska palača je bila vžgana, zgorelo je semenišče, Baderjeva tovarna sveč, Trgovski dom; poškodovana je cerkev Sv. Ignacija. V neki hiši je granata ubila štiri otroke. Letalci so se prikazali nad mestom in so metali na Gorico bombe in pušice in streljali s strojnimi puškami. Prebivalstvo se je skrilo najprvo v kleti, ponoči pa je bežal iz mesto, kdor je mogel. Mesto je skoro prazno, skoro ni videti človeka. Begunci so mi zatrjevali, da je nad 40 ljudi ubitih in nad polovico hiš poškodovanih in porušenih. Močno je poškodovana tudi stolna cerkev in v njej Tintorettova slika "Marijino oznanjenje". —Tako gre naprej dan na dan. Gorica je uničena. Nekateri ljudje kar ne morejo več ven, tako so zbegani in tako je nevarnost, da jih zadene granata ali bomba, ako ne doma ali v mestu, pa na begu iz mesta, kajti nad Vipavsko dolino in Krasom krožijo neprestano sovražni letalci, ki mečejo na ljudi in vasi in na vlake bombe in pušice.—Poroča se dalje dne 25. novembra, da je na Tržaško cesto samo padlo okoli 1000 granat in šrapnelov, v ulici Dante in v ulici Morelli ni nobene hiše, ki bi ne bila poškodovana. Zadnji teden je bilo ubitih nad 30 oseb, največ žensk in otrok, ranjenih obilo. 1300 hiš je težko poškodovanih, 100 jih je zgorelo ali so popolnoma porušene. Ob 1. ponoči je začel padati peklenski ogenj na mesto, gorela so razna poslopja, granate pa divjale in pokale; prebivalstvo je do skrajnosti razburjeno, vse je sebe, zlasti ker se širi vest, da hočejo Italijani v eni noči pokončati mesto, ako ga čez dan ne vzamejo. V veliki kleti nekega javnega poslopja je bilo zbranih okoli 500 ljudi, tam so čakali stisnjeni drug poleg drugega, kdaj prilete granate in jih ubijejo. Granate padajo še vedno na město in je uničujejo.

— **Moša in Ločnik.**—Ko je ukazal Cadorna, sestreliti Gorico, je milo potoložil v jednem svojih uradnih poročil, da sta zgorela dva cvetoča kraja Moša in Ločnik Kaj sta Moša in Ločnik v primeri z Gorico? Oba sta na desnem bregu Soče. Ločnik smo že opisali. Je res čeden kraj, dobra kmečka občina. V Ločniku je bil odbit prvi dan vojne vrh zvonika, cerkev stoji na daleč vidnem kraju. Za Ločnikom je Moša. Kaj pa je v Moši? Železniška postaja, katere se pridno poslužujejo Brici, ki tudi sicer dajo dosti zaslužka Moši. Moša je mala kmečka občina, šteje okoli 1300 prebivalstva. Nič izrednega ne v jednem, ne v drugem kraju, zgorela pa sta, ker se tam okoli mudi in trudi italijansko vojaštvo. Moša je od Gorice 9 kilometrov, Ločnik 6 kilometrov.

— **Ustreljen po prekem sodu.**— V Gorici naznanjajo letaki, da je bil ustreljen italijanski trgovec Cravos vsled klicev: 'Evviva l' Italia!" in Abbasso l' Austria!" Vojaško sodišče ga je obsodilo na smrt radi motenja javnega miru in obsodba se je takoj izvršila.

— **Na italijanskem bojišču** je bil ranjen vojak Ant. Kenda, doma blizu Volč pri Tolminu. Zdravi se v rezervni bolnišnici v Kaposvaru na Ogrskem.

— **Umrla je** na otoku Brioni gospa Marija Kupelweiser, soproga lastnika otoka Brioni pri Pulju.

— **Plazovi na tirolski fronti.**— Kakor poroča neki tirolski vodnik s fronte ob Dolomitih, so se začele nevarnosti velikega gorovja za naše tamkajšnje čete. Snega je na metre visoko, poti so zasnežene in zametene, plazovi grmijo. Treba je velike previdnosti. Te dni je plaz zasul 30 mož naših obmejnih čet, ali posrečilo se je bilo izkopati vse iz snega in rešiti. Kljub hudemu mrazu na gorskih višinah je vendar zdravstveno stanje naših čet izborno, pogumni so naši vojaki in vztrajni. To pa je mogoče samo ob železni lastni volji vojaka, ob dobri oskrbi in prehranitvi moštva.

Burja v Trstu, ki je divjala 21. novembra s hitrico 80 km na uro, je povzročila celo vrsto nesreč. 66letna Ana Rodriguez je padla in si razen drugih poškodb izvinila desno nogo; 14letna Antonija Ivančič, ki jo je burja vrgla na tla, si je ob padcu zlomila desno roko; 60letni Franc Tamaro si je ob padcu poleg drugih poškodb izvinil en prst in 54letno gluhonemo Lucijo Moratto je vrgla burja s tako silo na tla, da se je močno ranila na glavi in so se ji pretresli možgani. Vsem ponesrečencem je prvo pomoč podelila rešilna postaja.

Iz našega Trsta. Tržaška "Edinost" piše: Mestni magistrat nam dostavlja vse svoje objave v italijanščini, aprovizacijska komisija v italijanščini, namestništvo v nemščini, celo od namestništvenega svetovalca smo dobili v zadnjem času več nemških kot slovenskih objav, in končno nam je celo c. kr. policijsko ravnateljstvo začelo dopošiljati svoje objave v italijanščini.

Oberdankova ulica v Červinjanu. V Červinjanu so dali glavni ulici ime Oberdanka, napadalca na našega cesarja. Pri proslavi ubijalca je bil navzoč tudi Barzilai. Pričakovali so tudi d' Annunzia, pa je odrekel, ker je zbolel "vsled naporov na bojišču."

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

K 100 velja sedaj samo $13.50, K 50 samo $6.90

s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

ČASOPIS.

SPISAL TONEJ JELENIČ.

(Konec).

Vlekle so se ulice, z večernim solncem posejane, kakor dolgi romani Dostojevskega, s solzami in bridkostjo napojeni. Posebno tedaj, ko sva stopila iz čednega mesta v smrad, v bedo, v siromaštvo, ko je bilo videti otroke vedno bolj nage in ko je ljudstvo pričelo tavati z mrliškimi očmi mimo pragov in oken.

Tam je stanoval on. Po neskončnih stopnicah, zavitih v umetno špiralo sva romala navzgor, vedno navzgor. Meni so trepetala kolena in čudno je, da nisem omagal od utrujenosti in bridkosti.

Iz njegove sobe s poševnimi, sivimi stenami, stopi duhovnik v črnem talarju in snežno-belem koretlju. Pozdrav in odzdrav. Nato se približava njegovemu ležišču.

Primem za roko, za bledo roko, za trepetajočo roko, za proroško roko prijateljevo.

"Bog — kaj vam je — prijatelj?"

Težke oči je obrnil vame, in zadrhtel sem pod grenkim poljubom njegovega pogleda.

"Ostani pri njem," mi reče Rusijan, "naročit grem zdravnika."

"Pojdi!"

On me je še vedno gledal s svinčenimi očmi. Obraza ni razločil, a spoznal me je po besedi. Iskal sem stola ali kaj podobnega, da bi sedel k njemu, pa nisem našel ničesar. Majhen kotiček, v katerem je bival in mislil in pisal, a še ta je bil prazen. Zato sedem na ležišče k njegovim nogam, nogam proroka. Skozi okroglo okno, globoko v steni, lije večerna zarja na njegovo temno odejo. Obraz se mu sveti v senci.

"Ali ste kaj napisali za časopis?"

To so bile njegove prve besede. Govoril je pogrkovaje, ker ga je dušilo v grlu. A bil je lep njegov obraz — obraz, kakor ga še ni videlo moje mlado oko. Na sivi koži, razpeti čez trde kosti, je trepetalo upanje v zadnjo zmago, in brada, valovita svilena, se je smejala v večerni zarji, ki se je pomaknila proti njej. Čez čelo sta se razpenjali proroku dve ostri, črni brazdi. Rad bi jih bil poljubil, vsako posebej.

"Če sem kaj napisal?" rečem in se mu sklonim nehote nad obrazom. "Sem. Članek o človeku, ki je umrl za domovino — to sem napisal." Zdi se mi, da sem zardel pri teh besedah.

"Še kaj?"

"Ne."

"Torej o človeku, ki je — ki je umrl za domovino. In na koga — na koga ste mislili pri tem?"

Težko je govoril in je ponavljal besede. Ustnice njegove so bledele, trepetale — in rade bi govorile še marsikaj in vprašale bi me rade toinono. Na koga sem mislil? Sam ne vem. Nihče izmed mrličev, ki sem jih poznal do tedaj, ni umrl za domovino.

"Na nikogar nisem mislil," odgovorim vprašujočim ustnicam prijatelja. A vendar — znabiti sem nezavestno mislil — nanj.

Rusjan se vrne.

"Vse sem uredil. Čez pičlo uro pride zdravnik."

Slekel je svoj svetlo oguljeni površnik in se približal bolniku. Pogledal je v oči, v vrteče se oči, nato se je ozrl name pomenljivo in mi je zmignil z glavo, in bilo je, kakor bi mi težko rano zasekal v srce.

Tako sva stala in sedela oba pri njem, pri beraču, pri učitelju, pri proroku — zvesta učenca. In sicer sem bil jaz mnogo zvestejši učenec nego moj tovariš Rusjan, ker sem veroval; a on najbrže nikoli ni veroval v njegove besede, v ognju in ljubezni očiščene. On je iskal njegovega obraza in ne njegovih misli; občudoval je njegove napol slepe, v zarji solnca blesteče oči in svileno valovanje njegove brade in poteze trpljenja čez čelo in po licih — a kaj mu je bilo mar vse drugo? Kaj ga je brigalo, če je prorok govoril o asilu za bedne družine, ki se ima ustanoviti, kjerkoli teče solza po licih, — ali če je govoril z veliko razgretostjo o tem, da bi ljudje morali prodajati svoje blago brez dobička in če je treba, tudi zastonj, — ali če je govoril o naturalnem menjavanju in si je izmislil pri tem tako trgovanje, da bi kupec ne dobil samo svojega blaga nazaj, ampak tudi tisto, za kar sta se pogodila s prodajalcem — torej, da bi vsakdo kupil vse zastonj. Sreča za vsakogar! — Tovariš je gledal proroka s tako strastjo, kakor bi mu hotel izsrkati vso nežno lepoto z lic in prepojiti svoje slikarsko platno z njo. Naukov njegovih, mislim, da ni čul in ni razumel. Njegove geste je spremljal z radovednim očesom in je zraven mislil na portret.

Jaz pa sem veroval v Staruha.

Ko ga gledam pred seboj z bolečinami na obrazu — na smrtni postelji — poslavljajočega se od vseh neizpolnjenih nad — zročega z vrtečimi očmi v učenca svoja: mi je do solz težko pri srcu.

On obrne glavo in se odkašlja z velikim trudom. Nato izpregovori s pretrganimi zlogi:

"Moj časopis — — moji načrti — — o prijatelja, zbogom! — — Torej (pogledal me je z zadnjo bridko solzo na očeh) v kotu je skrinja — napolnjena do vrha z rokopisi za časopis. — — Delo vsega mojega življenja. — — Berač sem bil, zato nisem poklical svojih načrtov — čudovitih načrtov — v življenje. — — Velikaši so me vrgli preko praga, in vidva sta mi edina — ostala zvesta — učenca. — — V rokopisih so vsi moji nauki. — — Skrbita zanje! — — Vrzita jih med množice — apostola moja. — — Toliko sem pisal, da sem skoraj izgubil luč oči. — — Ni mi dano videti sadov svoje setve — — vidva jih bosta videla znabiti, ko se vama zasveti — večerna zarja. — Časopis, da — časopis. — — Sreča za vsakogar. — Tonej, tebi izročam vse rokopise — tvoji so! — Varuj jih — ljubi jih. — Časopis. — — Sreča za vsakogar! — — Ali ga bosta vidva izdala, če se vama zasmeje sreča v življenju? — — Tonej, obljubi mi! Moje misli, velike misli, vse moje življenje bosta rešila. — — Izdajta časopis; vse je že napisano zanj, za leta in leta je vse napisano z mojo lastno krvjo. — — Tonej, obljubi!"

Krčevito sem zgrabil proroka za umirajočo roko in sem mu obljubil vse, čisto vse. In če bi on tedaj rekel, naj se zabodem v srce ob njegovi smrti, bi mu obljubil tudi to. Vse bi zanj pretrpel in svojo rdečo kri bi prelil za njegove misli in načrte. Drgetal sem, kakor trepetlika, v mrzlici. Čelo mi je gorelo. Udi so mi omahovali. Toda takrat nisem tega čutil. Prijatelj Rusjan me je prijel čez rame in me je prosil, naj se vrnem domov.

Domov? Ko umira moj prorok? Ko se vije od bednega telesa največji um (kakor sem bil prepričan tedaj)? Ob tem svetem trenotku naj bi ga zapustil in se vdal črni nezvestobi?

"Kastor, ti boš umrl tukaj na mestu — daj, da te spremim domov! Bodi pameten! Prosim —"

Tedaj sem sunil nadležnega prijatelja od sebe in sem se še bolj trdno oklenil umirajočih rok. Gotovo ni on čutil mojega pritiska, sicer bi bil zastokal; kajti z vsemi prsti in nohtovi sem pritiskal v njegove roke, da so postale višnjeve, kakor kožica dozorelih črešenj.

Staruh odpre še enkrat osinjele, ostro začrtane ustnice. Na oknu umrje večerna zarja. Boljinbolj bledi obraz prorokov — — bledi in umira. Ne. Slaboten glas se mu vnovič izvije in izstisne iz prsi in ustnice govore:

"Malega, beraškega naroda sin sem — in kakšna je moja ideja — moja socialna blagovest! — Iz malega našega narodiča — zasveti zarja — in osreči — vse človeštvo! — — Ponesita mojo blagovest po svetu — sejta seme v vseh jezikih sveta — — mojo kri škropite čez vse ubožne zemlje — — in moja mala domovina naj po meni postane — slavna in srečna — —"

Izgovoril je in ga je prijelo in zadušilo v grlu. Oči so se mu vnovič zavrtele, po licih ga je oblila močna rdečica, ki pa je hipoma izginila, in tedaj je bi ves njegov obraz podoben marmornemu kipu. Poteze so se začrtale ostro, se napele čez kosti in vsa siva koža je težila navzdol. Ustnice so se mu odprle kakor v silni žeji, oči so se razpele in izbulile — — ampak brada mu je ostala živa, močna, lepa, s srebrom pretetena, in ne bom je pozabil vso večnost ne.

Zdravnik je potrkal, slekel rokavice in je molče stopil k ležišču.

"Umira!" je konštatiral hladno.

Meni se je tedaj zavrtelo v glavi. Dalje se ne spominjam ničesar, kar se je zgodilo z menoj.

Ko sem se zavedel, sem ležal na svoji postelji. Na mizici zraven so stale prazne steklenice zdravil — še od prejšnje bolezni — in prijatelj Rusjan mi je slonel na trdem stolu ob vzglavju.

"Kastor — prvotna bolezen se ti je ponovila," je rekel, videč, da ga gledam z vprašajočimi očmi.

"Ali je Staruh že umrl?" vprašam v polzavesti.

"Bodi miren, čisto miren, Kastor, dragi moj Kastor! Njegova smrt je bila sladka. Naslikal jo bom."

* * *

Danes sem zdrav. K prejšjim praznim steklenicam pod pultom se jih je pridružilo še enkrat toliko novih. Isti so naslovi na ovojnih lističih: "Tri žlice na dan." "Vsake četrt ure en požirek." "Zjutraj in zvečer po eno žličko" i. t. d. In da je nered v moji sobi še popolnejši, stoji za vratmi velika stara skrinja, napolnjena z zamazanimi rokopisi. Dovolj jih je za deset letnikov kakega časopisa. Kaj bi storil s tem papirjem? Vsebina spisov je neizrečeno bedasta in slog je starinski. Požgal bi najrajši vso šaro, ker mi dela napotje. Toda — ali nisem "proroku" obljubil, da pričnem izdajati časopis, ki bo prinašal njegova dela? Ako se oglasi za to reč požrtvovalen založnik, mu bom hvaležen.

Ženini in neveste iz vladarskih rodov.

Profesor dr. Spiess piše v "Vossische Zeitung:" "Ožji in ožji postaja krog, v katerem bodo po vojni mogočniki mogli izbirati za življenje. Kneginja Katarina Radzivill meni v svoji v Londonu izdati knjigo "The Royal Marriage Market of Europe" (Kraljevski ženitovanjski trg v Evropi,) da bo največ žalovanja na Nemškem. Eksaltirani Nemci da imajo vedno poseben apetit na zakonske zveze z Rusijo. Z ozirom na to navaja kneginja Katarina Radziwill jako smešno anekdoto: Govori se o neki nemški kneginji, ki ima kakih šest ali sedem hčera, da je po ultimatumu nemškega cesarja Rusiji prestrašena vzkliknila: "Kako je le mogel to storiti? To je prava blaznost! Zdaj ne bodo naše hčere nikdar več dobile kakih velikih knezov za može." — In kaj bo usoda nemških princezinj, o katerih pravi pisateljica navedene knjige, da "imajo silno pretirane zahteve, a manj kakor skromno doto?" Zadovoljiti se bodo morale "z navadnimi umrljivimi" možmi, a tudi to iz navedenega razloga ne bo ravno lahko. Najboljša upanja imajo baje lahko hčere ruskega carja, ki bodo po vojni lahko napravile sijajne partije in bodo "jako dobre soproge". Mnogo se govori o poroki najstarejše carjeve hčere z angleškim prestolonaslednikom. Nihče na svetu pa nima tako visokega kurza, kakor ruski prestolonaslednik, "o čegar bodoči soprogi že med narodom mnogo šepetajo." Ker je edini sin carja, se bo v svrho zagotovitve dinastije moral zgodaj oženiti. Nemške princezinje nečejo več na Rusko, možnost izbiranja je torej omejena. Na Švedskem in na Danskem imajo različna upanja in mnogo se govori o malih grških princezinjah. "Hrepenenje vseh samskih članov vladarskih rodbin" je vladarica Luksenburga, velika vojvodinja Marija Adelaida, ki je 21 let stara, ima od svoje države velike dohodke in ima več milijonov zasebnega premoženja. A ta velika vojvodinja ima svojo glavo in je že pred vojno odposlala marsikako košarico. Člani kraljevske rodbine romunske so sedaj glavne osebnosti glede njih bodočih zakonskih zvez. Kneginja Radziwill prorokuje, da se bo carjeva najstarejša hči poročila z angleškim prestolonaslednikom, angleška princezinja Mary pa z ruskim velikim knezom Borisom.

CENJ. ČLANI IN ČLANICE TER ČITATELJI! Kupujte pri tvrdkah in podpirajte trgovce, ki oglašujejo v našem listu!

Smešnice.

Zdrave ribe.

Bolnik: Ali so ribe zdrave? — Zdravnik: Jaz nisem še nobene zdravil.

Praktično.

Študent (prijatelju, ki ga je stražnik spremil domov): Ali mu ne daš za toliko prijaznost nobene napitnine?

Prijatelj: Ne, veš, jaz sem pri njem aboniran in mu dajem napitnino mesečno naknadno.

Simulant.

Vojaški zdravnik (pri inšpekciji vojaške bolnice): Nič novega?

Sanitetni narednik: Pokorno javljam, nič novega, — samo en simulant je ponoči umrl.

Dijaška osveta.

Profesor (ki je v jezi psoval dijake z najgršimi priimki): Tiho! Molčite, vi osli zabiti! Oglasi naj se le oni, ki ga pokličem! (Dijaki užaljeni molče). — Profesor (ki je iskal po svojem imeniku): Petrovič!

Petrovič (vstane, položi roke okoli usta in nosu ter začne na ves glas rigati): I-aaa! Iii-a! Iii-aaa! I-a!

Prijatelja.

Izak: Ali spiš?

Kobi: Ne.

Izak: Posodi mi 10.

Kobi: Miruj! Jaz spim!

Spoznal ga je.

Prijatelj sreča svojega starega prijatelja in ga nagovori:

"Kako se imaš moj dragi?"

— "Tako, tako. — Že 4 leta ne pijem več pive, — ne kadim več in ostajam redno vsak večer doma."

— "Ali je minulo že 4 leta, odkar si se zopet oženil?"

Škodljivi poljubi.

Mati 18 letni hčerki: "To ti povem, da ne dovoliš, da bi te kak moški poljubil. Poljubovanje je škodljivo in nezdravo."

Hčerka: "Nič se ne bojim tega, ker je moj izvoljenec korporal pri sanitejcih."

Znaki zdravja.

Najboljši znaki popolnega zdravja so: telesna moč in duševna eneržija. Kakor hitro vam pričenja eden teh znakov pojemati, ali slabeti, boste sami kmalu uvideli, da izgubljate tudi okus, da imate raznolične neprilike s prebavo, da ne morete mirno spati, in da se vaš počutek vedno spreminja. Na to morate biti takoj pozorni. Za take neprilike vam priporočamo Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. To vino vam bo celo zabranilo nagon k pijanosti, pomagalo vam bo čistiti kri in bo ojačilo ves telesni organizem. Ne trpite, da bi se vas zabasanost ali zapeka stalno držala, ki bi vam povzročila brezštevilno neprilik. Rabite torej v takih slučajih Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. Cena $1.00. Dobiva se v lekarnah. Jos. Triner, izdelovalec, 1333—1339 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

* * *

Otrpel vrat naj bi se drgnilo s Trinerjev Liniment hitro pomoč. lečinah v kitah, v križu, na vratu in zunanjih delih delesa, daje Trinerjjev Liniment hitro pomoč. Cena 25 in 50c. Po pošti 35 in 60c. (Advert.)

Ugodna prilika.

NA PRODAJ

je 280 akrov obsegajoče zemljišče, posebno prikladno za živinorejo, osobito za rejo in prodajo mul: Dobri pašniki za goveda in ovce. Svinjerejo je pri tem še posebej priporočati. Čez to farmo teče potok in raste izborno na nji raznovrstna klaja za živino, koruza i. t. d. — Zdravo podnebje. Šole, cerkve, i. t. d. Blizu železniške postaje sredi novih farmerskih naselbin, ki vedno rabijo konje in goveda. Med Mobile in Pensacola. Surovo maslo in jajca se ondi vedno lahko proda. Na prodaj so tudi manjše parcele.

Pišite za nadaljna pojasnila na

Math Cesar,

1900 W 22nd St., Chicago, Ill.

(Advert. 1—4)

Naznanilo in zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjam s tem pretužno vest, da je dne 5. t. m. zjutraj ob 6 uri izdihnila svojo blago dušo moja dragoljubljena soproga, oziroma naša nepozabna mati

Jozefa Merlak,

katero je večni Stvarnik rešil težkega zemeljskega trpljenja. Pogreb se je vršil dne 8. t. m. na katol. pokopališče.

Prav prisrčno se zahvaljujemo s tem vsem onim, ki so blagopokojnico obiskovali v njeni težki bolezni, in ki so nas tolažili ob prebritki izgubi. Zahvaljujemo se vsem čč. gospodom duhovnikom, ki so jo obiskali in tolažili v težkih urah kakor Rev. Kazimir Zakrajšek, Rev. Fr. Ažbe, Rev. A. Kraschowitz, Rev. J. Plevnik osobito pa še naš domači župnik Rev. A. Sojar. Hvala temu gospodu za tako lep in ganljiv govor ob krsti pokojnice. Zahvaljujemo se dalje članicam društva sv. Neže Katol. Borštnarie za preskrbo tako lepo prirejenega pogreba in darovani venec. Hvala za darovani venec tudi društvu sv. Srca Jezusovega in vsem drugim številnim darovalcem vencev. Hvala vsem onim, ki so pokojnico spremili k zadnjemu počitku!

Torej še enkrat prisrčna hvala vsem tistim, ki so nam na kakoršen koli način kaj dobrega storili v naših težkih dnevih. Vsem skupaj naj bode ljubi Bog stoteren plačnik.

Pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin!

Frank Merlak, soprog,
Mary, Frank, John,
Joseph, Edward, otroci.

Chicago, Ill. dne 9. januarja 1916.

NA PRODAJ JE DOBROIDOČA GOSTILNA

v sredini slovenske naselbine v Jolietu, Ill. Ta gostilna je oddaljena samo en blok od slovenske cerkve in je že več let na dobrem glasu ali zelo poznana.

Natančna pojasnila daje lastnik:

JOS STUKEL,
209 Indiana St., Joliet, Ill.

Imam v zalogi

MOHORJEVE KNJIGE

za leto 1916

Iztis (6 knjig) stane po pošti $1.50.

Sprejemam tudi udnino za leto 1917, ki znaša kakor vedno za Ameriko **jeden dolar.**

Kedor naroči knjige, ali pa vplača udnino za prihodnje leto, ta dobi proti doplačilu 30c **trideset kvadratnih čevljev veliki stenski zemljevid vojskujočih se držav,** ki je jako natančno izdelan.

ALOIS SKULJ,

P. O. Box 1402 — New York, N. Y.

"ČAS", edini slovenski mesečnik, kteri izhaja na 36 straneh vsak mesec in velja za vse leto samo en dolar —Posamezne številke 25c.

Naslov:

"Čas", 2711 S. Millard Av., Chicago, Ill.

Barbara Stajdohar

807 Chicago St., Joliet, Ill.

(blizu slovenske cerkve)

se priporoča Slovenkam in Hrvaticam za izdelovanje **kit.** Iste delam iz česanih ali izpadlih las. Dalje izdelujem iz las **ženske in moške verižice za ure, prstane razne cvetlice in druge okraske,** primerne za božična darila. **Rojaki, podpirajte rojakinjo!**

(Adv. 11. 17. 15. — 2. 17. 16.)

KATARINA TERLEP

izučena slovenska babica so toplo priporoča slovenskim ženam v mestu **La Salle, Ill. in bližnji okolici.**

Začasno sem nastanjena pri rojaku **Frank Gregorčič, 101 Main St., La Salle, Ill.** Telefon: W. 462.

(Adv. 50—1.)

Dr. Martin J. Ivec

Slovenski zdravnik

Physician-Surgeon

Vrhovni zdravnik K. S. K. J.

900 N. Chicago St.
Corner Clay St.,
JOLIET, ILL.

Urad zraven slov. cerkve.

Uradne ure: 10—12; 2—4; 7—8.
Chicago telefon: 4295.
Dom 2192 L.

Frank Petkovšek

720 Market Street
WAUKEGAN, ILLINOIS.

Zastopnik raznih parobrodnih družb. Pošilja denarje v staro domovino in opravlja notarske posle.

Se toplo priporoča Slovencem v Waukegan in okolici.

TEL.: CANAL 6027.

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA MLEKARNA

F. GRILL'S DAIRY

1818 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Pozor gospodinje! Ako rabite pri gospodinjstvu **sveže mleko, dobro sladko, ali kislo smetano,** (Cream) ali okusno, **doma narejeno maslo,** (Butter) oglasite v moji mlekarni.

Jaz prodajem mleko, ki je pasterizirano; dobivam ga naravnost od farmerjev. Mleko je preje natančno preskušeno in pregledano od Mestnega zdravstvenega urada (Health Department) predno gre iz mlekarne; torej garantiram ali jamčim, da je naravno. Mleko take vrste je posebno priporočati **otrokom rejencem.**

Mleko razvažam po hišah točno vsak dan o pravem času.

Za obilna naročila se toplo priporočam:

FRANK GRILL.
slovensko-hrvatski mlekar

Telefon: 617 R.

LOUIS M. PTAK

oblastv. potrjeni

POGREBNIK

210 St. Marks Street
PERU, ILL.

Se toplo priporoča rojakom Slovencem v Peru, La Salle, Oglesby in Depue, Ill., za oskrbo pogrebov. Jaz sem rodom Ceh in sem edini pogrebnik v tem kraju ter okolici, ki je tudi član K. S. K. J. Na razpolago imam vedno ambulančni voz, ter kočije za razne prilike: poroke, krstije, itd. Člani podpirajte člane!

Važen nasvet

Ako ste v zadregi, da morda potrebujete

ODVETNIKA ALI ZAGOVORNIKA

obrnite se za zaupne na:

August W. Kerr-a

ki Vam bode stal na strani in pripomogel do Vaših pravic. Ta odvetnik je prijatelj delavcev, ker je vrhovni svetovalec in odvetnik velike unije

United Mine Workers of America,
District 12.

Osobito se priporoča delavcem v odškodninskih tožbah. Njegov naslov je:

A. W. KERR,

ROOM 810-811
FERGUSON BUILDING

Springfield, Illinois.